

VIBORG
KOMMUNE

§ 12 Miljøgodkendelse

af

svinebruget

Østergade 55

8830 Tjele

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Resumé og samlet vurdering	4
1.1	Ansøgning om miljøgodkendelse.....	4
1.2	ikke teknisk resumé	5
1.3	Offentlighed	7
2	Generelle forhold	8
2.1	Beskrivelse af husdyrbruget.....	8
2.2	Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold.....	8
2.3	Gyldighed.....	8
2.4	Revurdering af miljøgodkendelsen.....	8
3	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	10
3.1	Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.	10
3.2	Placering i landskabet	13
4	Husdyrhold, staldanlæg og drift	17
4.1.	Husdyrhold og staldindretning	17
4.2	Ventilation	23
4.3	Fodring.....	24
4.4.	Energi- og vandforbru	24
4.5.	Spildevand herunder regnvand	25
4.6.	Affald.....	26
4.7.	Råvarer og hjælpestoffer	28
4.8.	Driftsforstyrrelser eller uheld	30
5.	Gødningsproduktion og -håndtering	32
5.1.	Gødningstyper og mængder	32
5.2.	Flydende husdyrgødning	35
5.3.	Gyllekøling	36
5.4.	Fastgødning inkl. dybstrøelse	36
5.5.	Anden organisk gødning	36

6.	Forurening og gener fra husdyrbruget	37
6.1.	Ammoniak og natur	37
6.2.	Lugt	40
6.3.	Fluer og skadedyr.....	42
6.4.	Transport.....	42
6.5.	Støj fra anlægget og maskiner.....	43
6.6.	Støv fra anlæg og maskiner	44
6.7.	Lys	45
7.	Påvirkning fra arealerne	46
7.1.	Udbringningsarealerne.....	46
7.2.	§ 3 beskyttet natur og beskyttede vandløb	48
7.3.	Kvælstof og fosfor til fjord & hav	49
7.4.	Kvælstof til grundvand	52
7.5.	Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)	53
8.	Bedste tilgængelige teknik (BAT).....	55
9.	Alternative løsninger og 0-alternativet.....	60
9.1.	Alternative løsninger	60
9.2.	0-alternativ	60
10.	Husdyrbrugets ophør	61
11.	Egenkontrol og dokumentation	62
11	Samlet konklusion	64
12	Godkendelsens gyldighed, klagevejledning og underretning.....	65
12.1	Godkendelsens gyldighed.....	65
12.2	Klagevejledning og søgsmål.....	66
12.3	Underretning om godkendelsen	67
13.	Bilag	68

Datablad

Titel: § 12 Miljøgodkendelse af svinebruget Østergade 55, 8830 Tjele

Dato for godkendelse: 26. september 2011

Bedriftens navn: Østergade 55, 8830 Tjele

CVR-nr: 16167282

CHR NUMMER: 99045

Ejendomsnummer: 7910217853

Ejerlav	Matrikelnummer
----------------	-----------------------

Hulbæk By, Ørum	3r
-----------------	----

Hulbæk By, Ørum	3c
-----------------	----

Øby By, Viskum	1o
----------------	----

Adresse: Østergade 55, 8830 Tjele

Bedrifts ejer og ansøger: Flemming Jensen

Konsulent: Nina Gamby, Gråkjær Miljøcenter, Hæstvej 46, 8380 Trige,
tlf. 24857356, e-mail: NG@graakjaer.dk

Viborg den 26. september 2011

Finn Larsen

Civilingeniør

1 RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1 ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Flemming Jensen, Østergade 96, 8830 Tjele ansøger om en § 12-godkendelse for udvidelse af en sobesætning på Østergade 55, 8830 Tjele. Der søges om at udvide besætningen fra 420 årssøer, 11.100 smågrise og 270 polte (den tilladte nudrift) til 850 årssøer og 470 polte (den ansøgte drift), svarende til en udvidelse fra 157,24 DE til 209,75 DE. Ansøgningen er behandlet efter Husdyrbrugslovens § 12, idet der søges om mere end 750 stipladser til søer.

I forbindelse med udvidelsen etableres der en ny drægtighedsstald, så søerne kan være løsgående, hvilket er et lovgivningsmæssigt krav fra 2013. De eksisterende klimastalde ændres til farestalde og poltestald og eksisterende drægtighedsstald ændres til farestald.

Der etableres der en ny gyllebeholder i marken ved den eksisterende gyllebeholder nord for ejendommen.

Der etableres gyllekøling i den nye drægtighedsstald, og råproteinindholdet i fodret til søer og polte optimeres.

På ansøgers anden ejendom på Hulbækvej 33 søges også om miljøgodkendelse, idet smågriseproduktionen flyttes til denne ejendom.

Der ansøges om en godkendelse med en tidshorisont på 3 år, idet soanlægget skal bygges først, og derefter skal smågriseanlægget på Hulbækvej 33 bygges. Der ansøges om 3 år til at udnytte godkendelsen, da det tager tid at få soholdet op på det maksimale antal dyr efter byggeriet er etableret. Projektering af byggeriet og opstart af byggeriet vil begynde umiddelbart efter, at Viborg Kommune har givet godkendelsen.

Bedriften råder over 178,71 ha ejede og forpagtede arealer, hvortil der udbringes 250,1 DE. Dertil er der lavet gødningsaftaler på 209,43 ha, hvor den resterende gylle afsættes.

Østergade 55 ejes af Flemming Jensen. Han har ejet ejendommen siden 1992. Ejendommen har ikke tidligere været miljøgodkendt.

Ejendommen drives i dag af Flemming Jensen i samarbejde med driftsledere og uddannede medhjælpere.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Viborg Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 11. november 2010. Ansøgningen har skema nr. 15948.

1.2 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Viborg Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte sobesætning på Østergade 55, 8830 Tjele. i henhold til de gældende regler¹. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af de fastsatte vilkår.

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk redegørelse samt kommunens bemærkninger og vurdering af udvidelsen og dens miljømæssige virkninger på naturen, miljøet og naboer.

Produktion

Svineproduktion på Østergade 55 udvides fra de nuværende 420 søer, 11.100 smågrise og 270 polte i alt 157,24 DE til 850 søer og 470 polte i alt 209,75 DE.

I forbindelse med udvidelsen opføres der en ny drægtighedsstald på ca. 1.500 m² og en ny gyllebeholder på ca. 3.000 m³ i marken ved siden af en eksisterende beholder.

I ansøgt drift rådes der over 178,71 ha ejet og forpagtet areal til udbringning af husdyrgødning. Derudover vil en del af den producerede husdyrgødning blive afsat til gylleaftaler. En væsentlig del af udbringningsarealerne ligger tæt på ejendommen omkring Ørum og Mollerup, idet der dog er ca. 9, 2 km til de fjernest beliggende udbringningsarealer ved Hammershøj.

Placering

Der bliver etableret en ny drægtighedsstald (ca. 1.500 m²) og en ny gyllebeholder på 3.000 m³. Den nye stald placeres i umiddelbar sammenhæng med det eksisterende anlæg, nord for de eksisterende stalde. De eksisterende stalde renoveres, så de kan anvendes til opstaldning af diegivende søer og polte. Bunden i de eksisterende stalde ændres ikke til en anden type.

Byggestil og byggemateriale holdes i den samme stil som det eksisterende staldanlæg. Hele produktionsanlægget kommer til at ligge samlet, når undtages de to gyllebeholdere, som ligger ca. 280 m nord for det øvrige anlæg.

Lugt

Selvom dyreholdet udvides fra 157,24 DE til 209,75 DE vil der ikke være en nævneværdig forøgelse af lugten fra anlægget, da der ikke i fremtiden vil være smågrise på ejendommen. Den nærmeste nabo uden landbrugspligt er Østergade 62, som ligger ca. 50 m syd for eksisterende staldanlæg. Ca. 150 m sydvest for ejendommen er en beboelsesejendom (Østergade 60). Der er endvidere nabobeboelser ca. 121 m mod øst (Østergade 57) og ca. 144 m mod øst (Østergade 63A). Den nærmeste landbrugsejendom er beliggende ca. 360 m nordøst for staldanlægget.

Lugtberegningerne viser, at lugtgeneafstandene til nabobeboelserne, samlet bebyggelse og byzone er overholdt. Der er ca. 550 m til samlet bebyggelse (Mollerup) øst for ejendommen, og ca. 1.120 m til byzone (Ørum) vest for ejendommen.

Transporter til og fra ejendommen

Antallet af transportere øges fra ca. 360 til 399 årligt. Det vurderes, at stigningen i antallet af

¹ § 12 i Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug

transporter ikke vil give anledning til væsentlige gener. Hovedparten af transporterne gennem beboelsesområder vil foregå i lastbiler.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Staldanlægget ligger ca. 1.680 m fra nærmeste EF-habitatområde, habitatområde nr. 30, syd for ejendommen. Der er ikke udpeget ammoniakfølsomme områder, som er beskyttet efter § 7 i lov om godkendelse husdyrbrug inden for 1.000 m fra ejendommen. Da afstanden til § 7-naturområdet er mere end 1.000 m vurderes det derfor, at udvidelsen ikke påvirker sårbare naturområder væsentligt.

Beregninger, der er foretaget ud fra beregningsmetoderne i henhold til godkendelsesbekendtgørelsen viser, at der er en samlede ammoniakemission fra staldanlægget på 2.725 kg pr. år. Projektet medfører en reduktion i ammoniakfordampningen på 12,5 kg kvælstof pr. år fra staldanlægget.

Der er der flere § 3-naturområder indenfor en radius af 500 m til staldanlægget. Det vurderes, at ingen af disse naturområder vil blive påvirket af den ansøgte produktion.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvand

Udbringningsarealerne afvandes dels til Skals å-systemet og derfra videre til Hjarbæk Fjord og dels til Gudenå-systemet, som udmunder i Randers Fjord. Alle arealerne afvandes dermed til fosfor- og nitratfølsomme marine Natura 2000 områder. Alle arealer er dog beliggende udenfor fosfor- og nitratklasse 1- 3.

105,69 ha af ejendommens harmoniarealer arealer er beliggende indenfor nitratfølsomme indvindingsområder. For at tilgodese arealerne i nitratfølsomme områder etableres 6,6 % ekstra efterafgrøder.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring af gylle, håndtering af spildevand og affald og lugtbelastning m.v. af omgivelserne. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som tilfredsstillende.

BAT

Staldsystemet i den nye drægtighedsstald etableres med delvis spaltegulv, hvilket giver den mindst mulige ammoniakfordampning.

For yderligere at mindske ammoniakfordampningen etableres der gyllekøling i den nye stald. Varmen fra gyllekølingen anvendes til opvarmning af farestaldene, klimastaldene og poltestaldene, beboelsen på ejendommen, servicebygning og foderlade. Der justeres i råproteinindholdet i foderet til søer og polte.

Der spares på ressourcerne, så ejendommen har et lavt vand- og energiforbrug. Der indkøbes tidssvarende ventilationsanlæg, der reducerer energiforbruget og et iblødsætningsanlæg til vask af de nye stalde, hvilket reducerer vand- og energiforbrug. Der anvendes niveaustyrede drikkevandskopper, hvilket minimerer vandspild. Varmelamper anvendes kun i begrænset omfang og udelukkende med 100 Watt pærer.

Alternative løsninger

I forhold til placering af stalden er det bedste alternativ valgt, da det både tager hensyn til omgivelserne og dyrevelfærd, idet det er u hensigtsmæssigt at transportere drægtige søer. Derudover vil det logistikmæssigt være bedst med den valgte placering af den nye løbe-drægtighedsstald.

1.3 OFFENTLIGHED

Ansøgningen blev offentliggjort første gang i uge 21 i 2011 med frist på 4 uger til at fremsende bemærkninger. Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen.

Udkast til miljøgodkendelse blev udsendt i 6 ugers høring til naboer den 29. juni 2011. Der blev ikke modtaget bemærkninger til sagen i denne høringsfase.

I forhold til det udsendte udkast er der i den endelige miljøgodkendelse foretaget sproglige rettelser og forbedringer.

2 GENERELLE FORHOLD

2.1 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Miljøgodkendelsen gælder for husdyrbruget Østergade 55, 8830 Tjele.

Godkendelsen omfatter alle de landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Østergade 55, 8830 Tjele. Til ejendommen er knyttet husdyrproduktionen med CHR nr. 99045. Ejendommen har CVR nr. 16167282.

Flemming Jensen ønsker at udvide den nuværende besætning på 420 søer, 11.100 smågrise og 270 polte til en produktion på 850 søer og 470 polte. Dette svarer til en udvidelse fra 157,24 DE til 209,75 DE (præcisering af dyreholdets sammensætning og størrelse ses i afsnit 4.1).

I forbindelse med udvidelsen opføres der en ny drægtighedsstald og en ny gyllebeholder i marken ved den eksisterende beholder.

Al markdrift drives af Flemming Jensen, og er derfor behandlet i denne ansøgning.

Udbringningsarealerne afvander dels til Hjarbæk Fjord dels til Randers Fjord.

2.2 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Ændring af anlæg skal anmeldes til Viborg Kommune, som afgør om ændringerne på bedriften udløser krav om tillæg til denne miljøgodkendelse. Skift i ejerforhold for ejendommen skal desuden meddeles til kommunen.

Ligeledes skal udskiftning af arealer anmeldes til kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse, såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare, jf. § 15 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.3 GYLDIGHED

Udvidelsen skal være gennemført og udnyttet inden 3 år fra godkendelsens meddelelse.

Med miljøgodkendelsen følger 8 års retsbeskyttelse. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år, jf. § 40, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.4 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år.

GENERELLE VILKÅR

På baggrund af ovenstående afsnit fastsættes følgende generelle vilkår:

1. Ejendommen skal indrettes og drives i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet med de ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsens vilkår.
2. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Østergade 55, 8830 Tjele, samt de udbringningsarealer, der er tilknyttet husdyrproduktionen under CVR nr. 16167282.
3. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter godkendelsens meddelelse. Med udnyttet forstås, at byggearbejder skal være påbegyndt.
4. Den der er ansvarlig for driften skal underrette kommunen, før landbruget foretager følgende:
 - Ejerskifte af virksomhed
 - Hel eller delvis udskiftning af driftsherre
 - Indstilling af driften for en længere periode, men dog mindre end 3 år
5. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.

3 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.1 BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, FREDNINGER MV.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

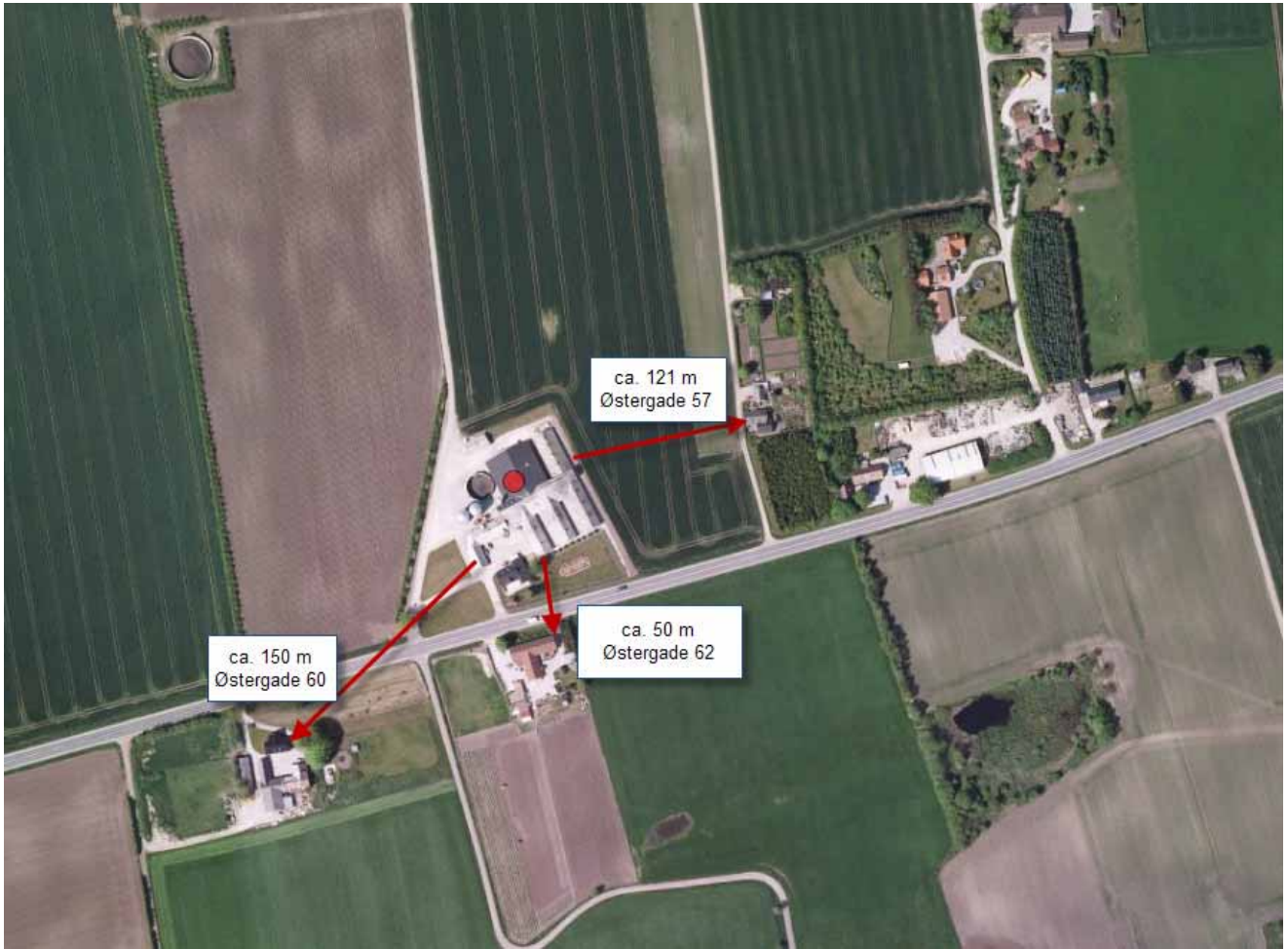
Husdyrbruget er placeret i landzone med ca. 40 meter til naboskel målt fra staldanlæg. Det nærmeste landbrug ligger ca. 360 m nordøst for kanten af staldanlægget. Landsbyen Mollerup by er den samlede bebyggelse, der ligger tættest på. Der er ca. 500 m fra staldanlægget til kanten af landsbyen. Nærmeste byzone er Ørum, der ligger ca. 1.123 m fra staldanlægget.

Nedenfor er en oversigt over Østergade 55 med tilhørende arealer. Den eksisterende gyllebeholder er placeret i marken nordvest for staldanlægget.

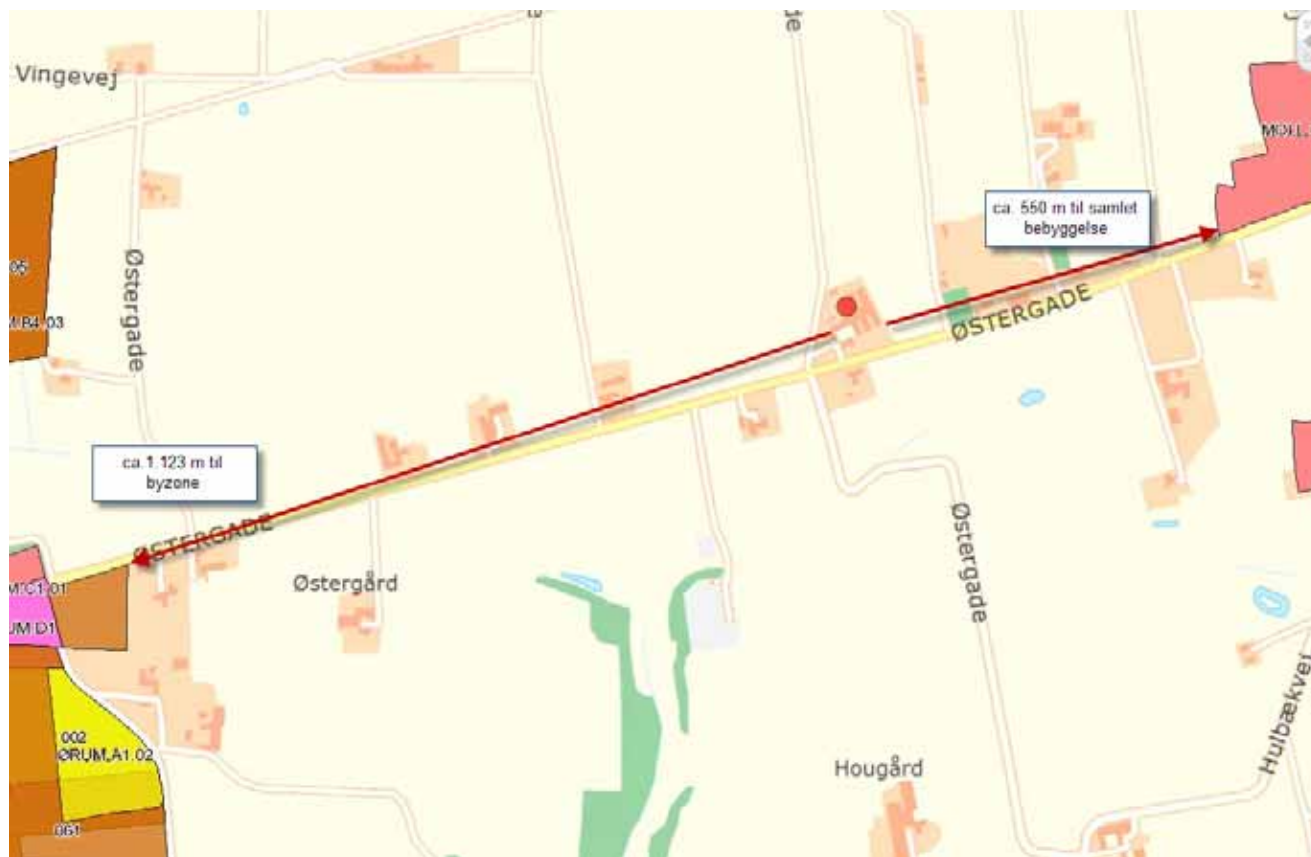
Figur 3.1: Oversigt over ejendommen

I figur 3.2 er angivet de faktiske afstande til de nærmeste nabobeboelser uden landbrugspligt.

Figur 3.2: Oversigt over nærmeste naboer

I figur 3.3 er angivet de faktiske afstande til hhv. samlet bebyggelse (Mollerup) og byzonen (Ørum).

Figur 3.3: Oversigt over afstand til samlet bebyggelse og byzone

Projektet overholder de afstandskrav, som fremgår af husdyrlovens § 6 og 8, idet det dog bemærkes, at kravet vedrørende afstand fra beboelse til stalde ikke er overholdt. Der er imidlertid tale om eksisterende forhold, som derfor ikke kræver dispensation. Kravene og de faktiske afstande fremgår af nedenstående oversigt.

Afstandene er målt fra nærmeste staldbygning til nærmeste nabo mm.:

	Faktisk afstand	Krav
• Almene vandforsyningsanlæg	> 50 m	(min. 50 m)
• Offentlig vej og privat fællesvej	ca. 30 m	(min.15 m)
• Levnedsvirksomhed	> 1.000 m	(min. 25 m)
• Beboelse på samme ejendom	ca. 7 m	(min. 15 m)
• Naboskel	ca. 40 m	(min. 30 m)
• Nabobeboelse	ca. 121 m(øst)	(min. 50 m)
• Nabobeboelse	ca. 50 m (syd)	(min. 50 m)
• Nabobeboelse	ca.151 m (sydvest)	(min. 50 m)

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel mv. i henhold til §§ 6 og 8 i Husdyrloven overholdt. For eksisterende forhold gøres afstandskravene ikke gældende.

3.2 PLACERING I LANDSKABET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

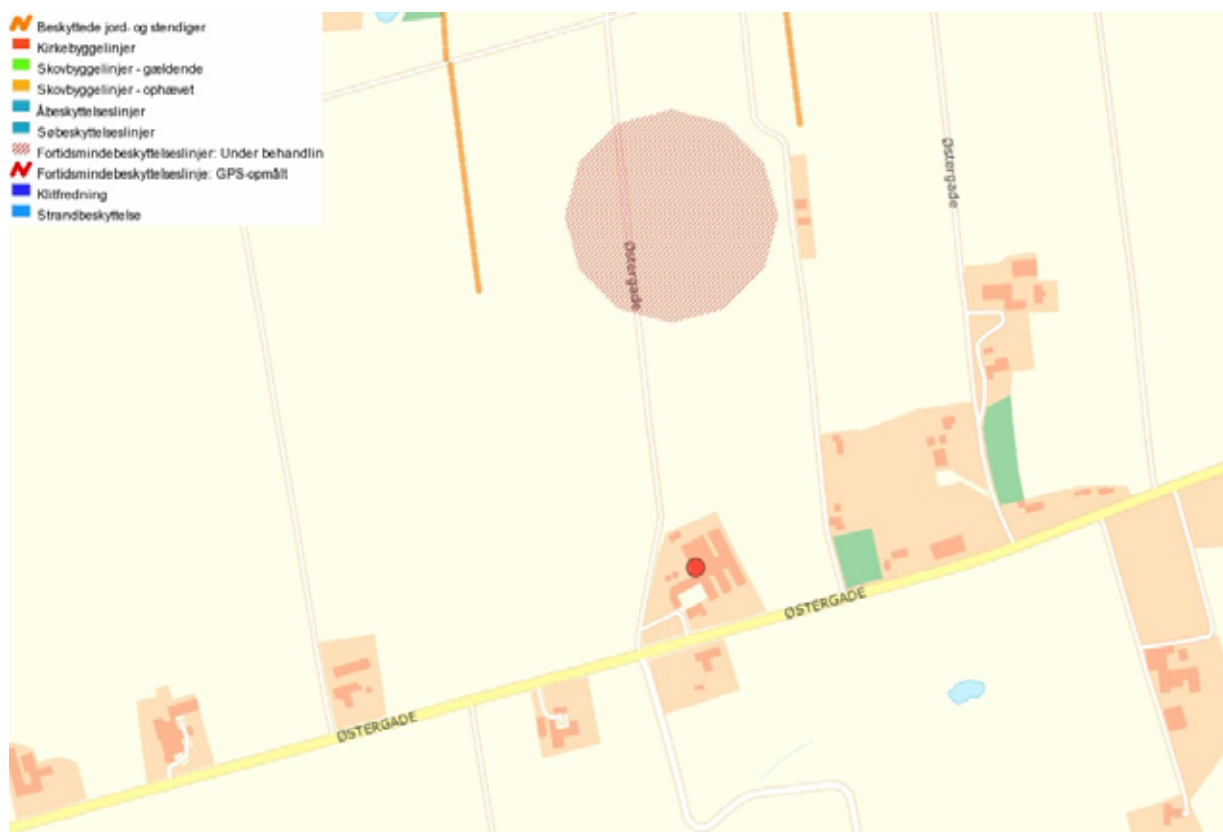
Bygningsmæssigt er der tale om et byggeri af en ny drægtighedsstald på ca. 1.500 m² og en ny gyllebeholder på 3.000 m³.

De eksisterende bygninger har en højde på ca. 6,5 m og en taghældning på ca. 15°. Siloerne har en højde (til top) på ca. 18,3 m og en diameter på 15,5 m. Byggeriet vil blive opført i samme materialer som det eksisterende staldanlæg (facade: røde sten eller elementer, eternitstald). Bygningerne er etableret med facadebelysning og sensorstyret orienteringsbelysning.

Det udvidede produktionsanlæg på ejendommen Østergade 55 er beliggende sammen med det eksisterende staldanlæg ca. 1.123 m vest for Ørum, som er den nærmeste by i området.

Der er tale om et fladt landskab, præget af mindre landbrugsejendomme med spredt landbrugsbebyggelse samt byen Ørum. Nogle ejendomme og markskel er markeret med levende hegn og spredt skovbevoksning. Ejendommen er omkranset af landbrugsjord.

Relevante bygge- og beskyttelseslinier i forhold til landskabelige interesser m.v. er vist i figur 3.4.

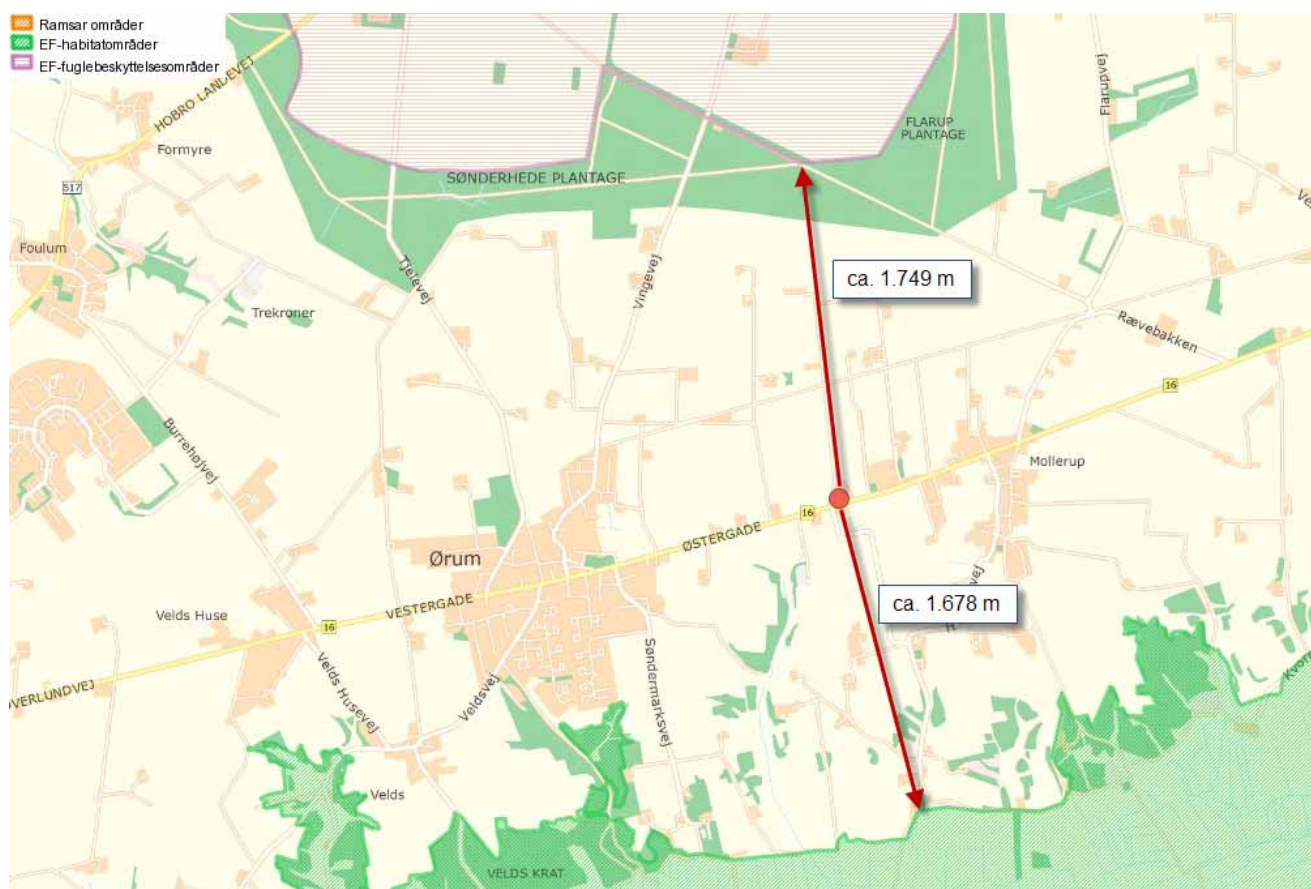

Figur 3.4: Relevante bygge- og beskyttelseslinier.

Det fremgår, at husdyrbrugets projekterede anlæg ligger udenfor skovbyggelinier, fredninger, strand- klit-, sø- å- fortidsmindebeskyttelseslinier og kystnærhedszone.

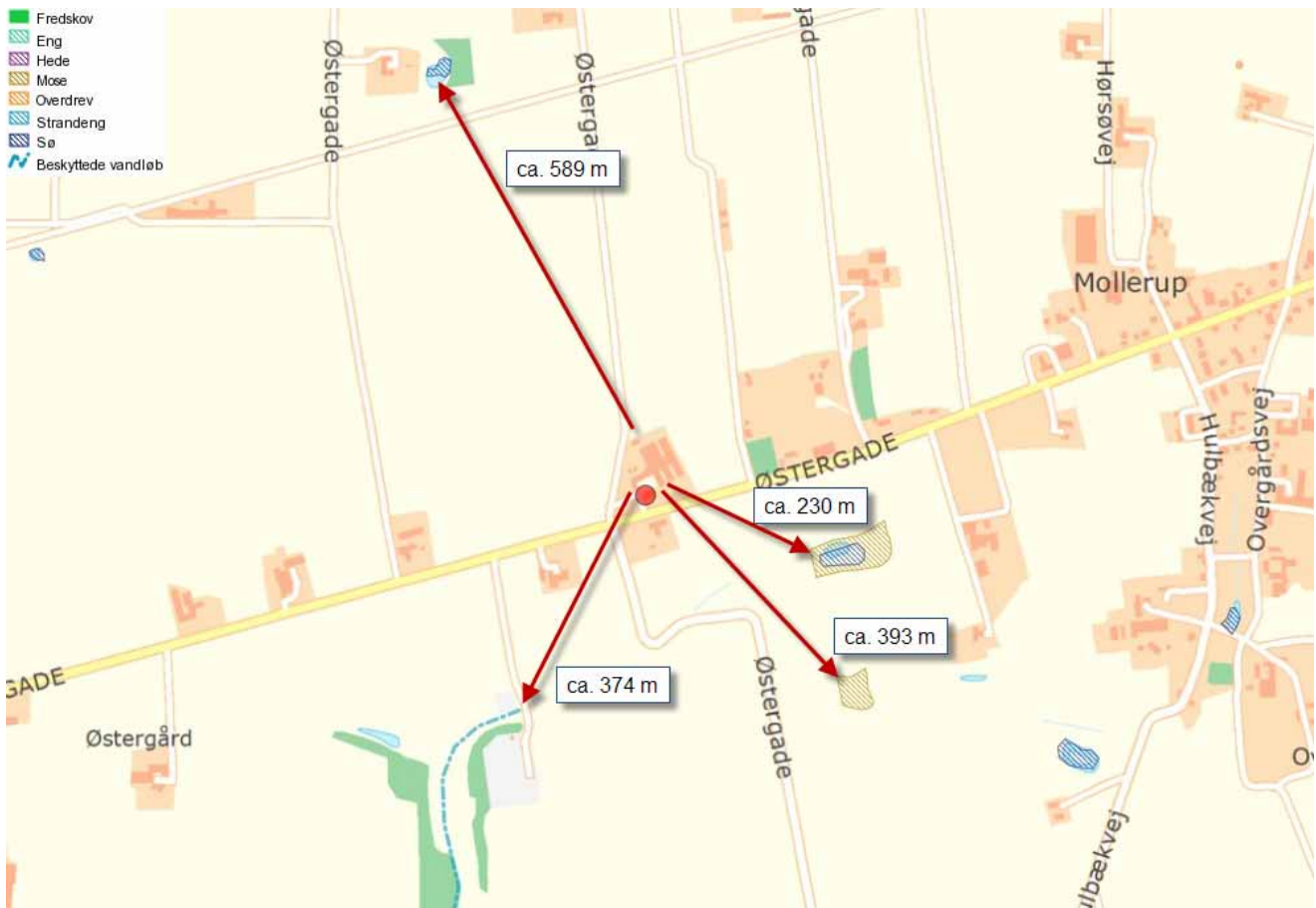
Gyllebeholderen, der placeres ved den eksisterende beholder i marken nord for ejendommen, vil være synlig i landskabet, men ligger sammen med den eksisterende gyllebeholder. Beplantningen omkring den eksisterende gyllebeholder vil blive udstrakt til også at omfatte den nye gyllebeholder.

Ca. 1.678 m syd for ejendommen ligger et Natura 2000-område. Ejendommens eksisterende staldanlæg kan ikke ses derfra, ligesom de nye bygninger er planlagt, således de harmonerer med det eksisterende byggeri og med naturområdet. Ca. 1.749 m nord for anlægget ligger EU-fuglebeskyttelsesområde nr. 16, Tjele Langsø,

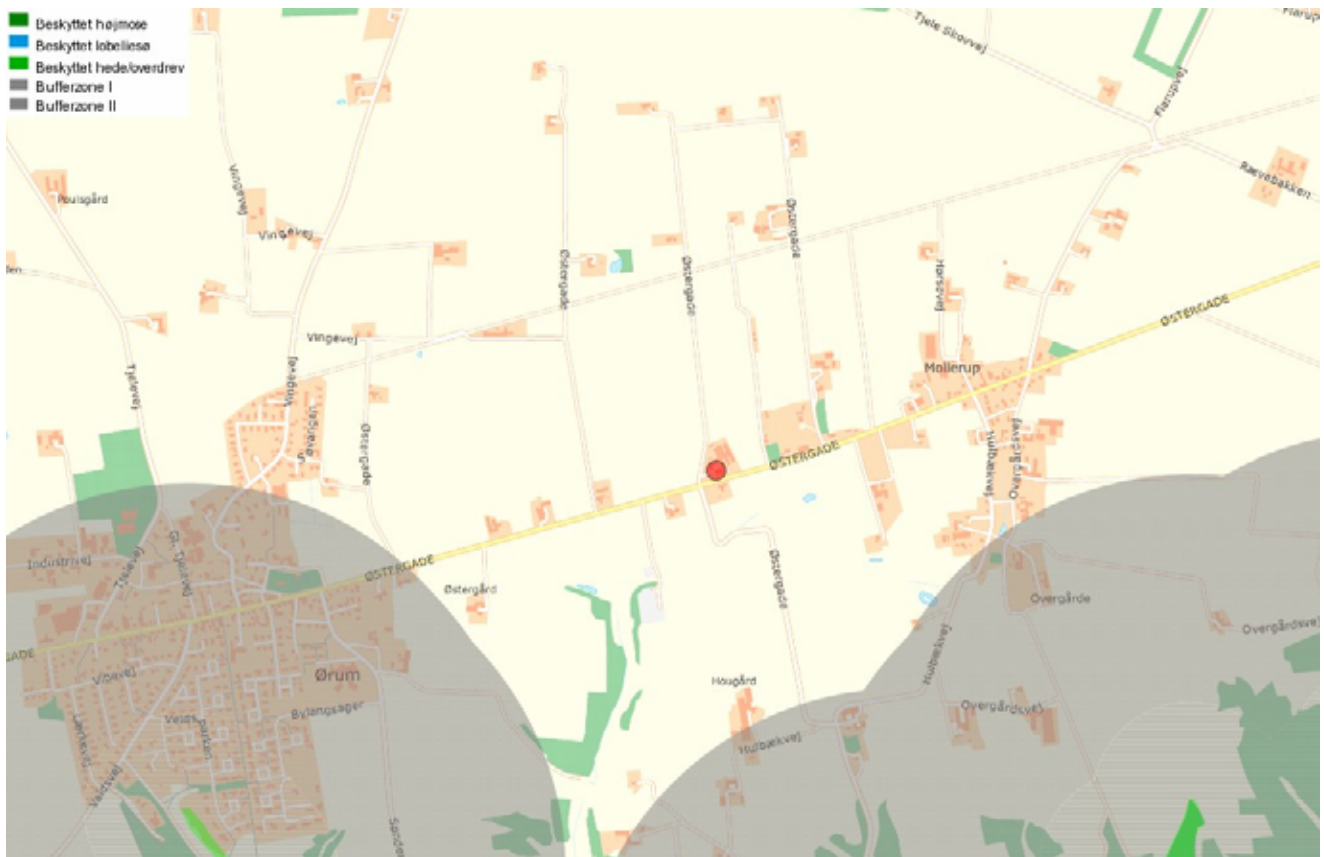
Figur 3.5: Natura 2000-områder.

Beskyttede naturområder (§ 3): Der ligger indenfor en afstand på 1.000 m af ejendommen flere mindre søer samt to moseområder, se figur 3.6.

Figur 3.6: § 3-natur områder.

Staldanlægget er beliggende udenfor bufferzone I og II til § 7-naturområder, hvilket fremgår af nedenstående kort, se figur 3.7.

Figur 3.7: Bufferzoner omkring § 7-naturområder.

Der er ikke sammenfald mellem byggefelt og landskabelige udpegninger.

Der er endvidere ikke registreret overpløjede gravhøje på lokaliteten.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Husdyrbrugets anlæg ligger udenfor fredninger, strand- klit-, sø- å- og fortidsmindebeskyttelseslinier samt udenfor kirke- og skovbyggelinier. Viborg Kommunen vurderer, at udvidelsen ikke vil forringe de landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske- eller rekreative værdier i området.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår til sikring af landskabelige forhold:

6. Beplantning omkring eksisterende gyllebeholder nord for ejendommen skal udbygges så den også omfatter ny gyllebeholder.

4 HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

4.1. HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I nudriften produceres 420 årssøer, 11.100 smågrise 7,2-30 kg og 270 polte.

Nudriften og den ansøgte drift er beskrevet i nedenstående tabel:

Tabel 4.1: Oversigt over nudrift og ansøgt drift,

Staldafsnit

1.1.1. Stald 1: Eks klimastald ændres til fare og polte

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Smågrise fra 7,2 kg, Fuldspaltegulv	6525	30,12	0	0,00

1.1.2. Stald 4: Eks klima ændres til fare

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Smågrise fra 7,2 kg, Fuldspaltegulv	4875	22,50	0	0,00

1.1.3. Stald 6: farestald

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Årsso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	420	29,45	420	29,45

1.1.4. stald 5: eks drægtige ændres til fare

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	80	13,00	0	0,00

1.1.5. Eks. løbe-drægtig

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	248	40,29	255	41,42
Svin	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	270	6,93	220	5,65

1.1.6. ny stald

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt
Svin	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	0	0,00	595

1.1.7. farestalde samlet

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Årsso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	0	0,00	280	19,63

1.1.8. polte

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	0	0,00	250	6,42

1.1.9. stald 10. eks. drægtige anvendes til aflastningsstier

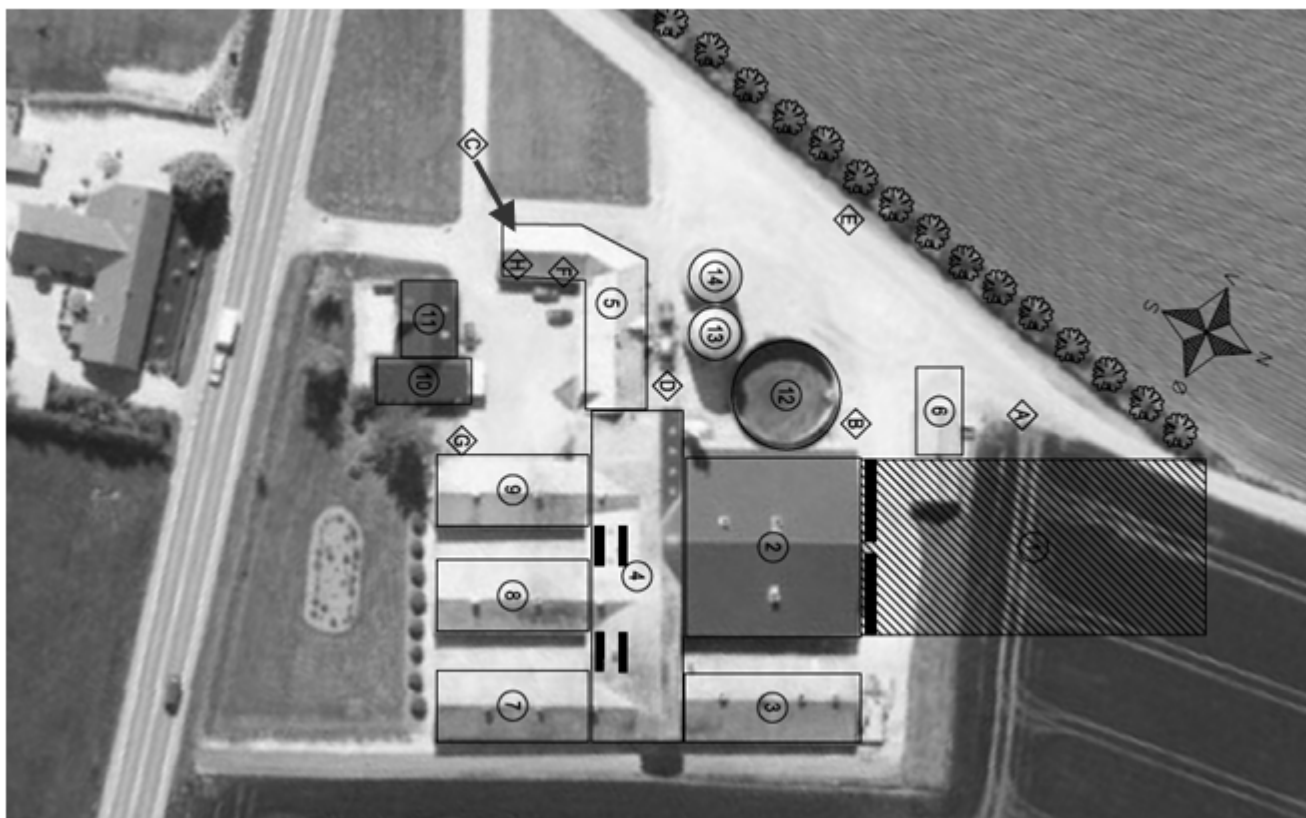
Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	92	14,95	0	0,00

1.1.10. eks. klimastald ændres til farestald

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Årsso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	0	0,00	150	10,52

Total DE Kvæg (Nudrift):	Total DE Kvæg (Ansøgt):	Total DE Fjerkræ og andre dyr (Nudrift):	Total DE Fjerkræ og andre dyr (Ansøgt):	Total DE Svin (Nudrift):	Total DE Svin (Ansøgt):
0	0	0	0	157,24	209,75

I figur 4.1 er vist en oversigtstegning over anlægget.

Bygninger, tanke og pladser			
Arealer på eksisterende bygninger er vejledende			
Nr	Beskrivelse	Areal	Status
1	Sostald	1.394 m ²	Ny
2		724 m ²	Eksisterende
3		274 m ²	Eksisterende
4	Vitaminer/mineraler	694 m ²	Eksisterende
5	Beboelse	339 m ²	Eksisterende
6	Karantænestald nedrives	94 m ²	Eksisterende
7		252 m ²	Eksisterende
8		252 m ²	Eksisterende
9		252 m ²	Eksisterende
10	Stuehus	100 m ²	Eksisterende
11	Stuehus	98 m ²	Eksisterende
12		214 m ²	Eksisterende
13	Kornsilo	51 m ²	Eksisterende
14	Kornsilo	51 m ²	Eksisterende

Objekter	
Nr	Beskrivelse
A	Døde dyr
B	Fortank, 20 kbm.
C	1200 l olietank (2010)
D	1200 l olietank (1987)
E	Faskine
F	Kemikalierum
G	Stophane
H	EI - Hovedafbryder

Figur 4.1. Oversigtstegning over anlægget Østergade 55.

Vedrørende dyreholdets størrelse og sammensætninger oplyst følgende:

- Gennemsnitligt 30-32 smågrise pr. so,

- Produktionsformen er ugeholddrift med plads til flyttehold.
- Variationer over året forekommer. Der vil typisk være nedsat reproduktion i efterårsmånederne pga. aftagende dagslys og nedsat brunst, ligesom der i forårsmånederne vil være øget brunst og øget reproduktion. I de varme sommermåneder kan der forekomme depression og derfor øget dødelighed blandt dyrene. Fravænningsvægten på smågrisene vil variere over året.
- Der kan forventes effektivitetsforbedring som følge af forbedret genetik og god management. Effektiviteten vil kunne medføre øget antal smågrise pr. årssø, mindsket dødelighed samt ændret foderforbrug.

Vedrørende staldindretningen er oplyst følgende.

Staldsystemet i eksisterende stalde er delvis spaltegulv. Den nye løbe-drægtighedsstald etableres også med delvis spaltegulv.

Gyllekanalerne er almindelige kummer med en dybde på 40-60 cm.

Gyllen lukkes ud af de enkelte stalde hver 4.-6. uge ved holdskift. Selve udpumpningen tager nogle minutter. Udpumpning af gylle fra fortank til gylletank foretages hver uge.

I stalden med gyllekøling lukkes gyllen ud en gang pr. uge for at undgå lagdeling og for dermed at få den størst mulige varmeudnyttelse fra gyllen.

Der foretages overbrusning af spalteareal til markering af søle- og gødeområde i drægtighedsstald og poltestald. Overbrusningsanlægget anvendes ved iblødsætning af stalde ved rengøring. Overbrusningsanlægget kan anvendes til køling af dyrene i varme sommermåneder. I de ældre stalde anvendes højtryksrensning til iblødsætning og rengøring af staldene.

Der anvendes fasefodring.

Drikkevand er etableret med drikkekopper med niveaufølger.

Anvendt BAT.

Der er etableret overbrusning i alle staldafsnit. Dette sænker temperaturen og styrer gødeadfærden, hvilket formindsker ammoniakfordampningen. Der er delvist fast gulv i alle staldafsnit og gyllekøling af gyllen i den nye stald, hvilket mindsker ammoniakfordampningen. Der er drikkevandskopper med niveaufølger, hvilket mindsker vandspild.

Der foretages justering af g råprotein pr. FE til søer og polte.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Husdyrholdet på ejendommen vil med den tilladte fleksibilitet i dyreholdet (se vilkår nedenfor) ikke føre til væsentlige påvirkninger på omgivelserne.

Viborg Kommune har vurderet, at de valgte staldsystemer samlet overholder kravet om BAT. Der stilles vilkår om, at teknologiblade for de respektive nye staldsystemer skal følges.

Viborg Kommune har foretaget den samlede vurdering af BAT for stalde ud fra en beregning med udgangspunkt i de vejledende emissionsgrænseværdier for kvælstof og fosfor for de pågældende dyretyper.

Kvælstof.

For ammoniak foreligger følgende beregning af BAT-niveauet, se tabel 4.2.

Tabel 4.2: Beregning af BAT-niveau.

Staldafsnit	BAT-niveau	Beregning af BAT	Kg NH ₃ -N
1.1.3 farestald, delvis spaltegulv	Eks. Stald, ingen ændringer. 3,01 kg NH ₃ -N pr. årssso	29,45 DE * 4,3 års-søer/DE * 3,01 kg NH ₃ -N pr. årssso	381,1
1.1.5 løbestald, delvis spaltegulv	Eks. Stald, ingen ændringer. 3,01 kg NH ₃ -N pr. årssso	41,42 DE * 4,3 års-søer/DE * 3,01 kg NH ₃ -N pr. årssso	536,1
1.1.5 sl.svin, delvis spaltegulv	Eks. Stald 0,35 kg NH ₃ -N pr. årssso	220 sl.svin * 0,35 kg NH ₃ -N pr. årssso	77
1.1.6 Ny stald, delvis spaltegulv	2,7 kg NH ₃ -N pr. årssso	96,66 DE * 4,3 års-søer/DE * 2,7 kg NH ₃ -N pr. årssso	1122,2
1.1.7 farestald, delvis spaltegulv	Eks. Stald, ingen ændringer. 3,01 kg NH ₃ -N pr. årssso	19,63 DE * 4,3 års-søer/DE * 3,01 kg NH ₃ -N pr. årssso	254,1
1.1.8 slagtesvin Delvis spaltegulv	Eks. Stald 0,35 kg NH ₃ -N pr. årssso	250 sl.svin * 0,35 kg NH ₃ -N pr. årssso	87,5
1.1.10 farestald, delvis spaltegulv	Eks. Stald 3,01 kg NH ₃ -N pr. årssso	10,52 DE * 4,3 års-søer/DE * 3,01 kg NH ₃ -N pr. årssso	136,1
Ammoniakemissionen i alt			2594,1

Det beregnede BAT-niveau er 2594,1 kg N.

For at imødekomme BAT-kravet etableres der delvis spaltegulv og gyllekøling i den nye stald, og der er delvis spaltegulv i de eksisterende stalde.

Den samlede emission for anlægget er beregnet til 2595,29 kg N/år, og Viborg kommune vurderer, at det vejledende krav kan betragtes som opfyldt. For at opfylde dette krav er der indtastet 151 g total råprotein til polte og 135,2 g total råprotein til søerne, og den totale mængde ab dyr pr. år er beregnet ud fra følgende formler taget fra teknologiblade:

$$N \text{ ab dyr pr. sl.svin} = (((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) * \text{FEsv pr. kg tilvækst} * \text{g råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) * 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))$$

$$N \text{ ab dyr pr. årssso} = ((\text{FEso pr. årssso} * \text{g råprotein pr. FEso})/6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede pr. årssso} * \text{x fravænningsvægt} * 0,0257)$$

Fosfor.

For fosfor kan BAT-niveauet, jf. Miljøstyrelsens vejledning, fastsættes ud fra, at husdyrgødningen ab lager maksimalt må have et indhold af fosfor der svarer til 32 kg fosfor pr. hektar ved udbringningen af husdyrgødning fra 1,4 dyreenheder (søer) på ansøgers samlede, godkendte areal. Der er foretaget foderoptimering for at tilgodese dette krav.

Dyregruppe	BAT-niveau	Beregning af BAT	Kg P/DE ab lager
Søer	23 kg P/DE ab lager	197,67 DE * 23 kg P/DE ab lager	4546,5
Polte	18,5 kg P/DE ab lager	13,05 DE * 18,5 kg P/DE ab lager	241,52
i alt			4788,02

For at opnå BAT-niveauet på 4788,02 kg P ab lager, er der justeret i fosfor til søerne. Der er i gennemsnit indtastet 4,9 g total P pr. foderenhed til søerne fordelt med 5,35 til diegivende søer og 4,45 til løbe-/drægtige søer.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for husdyrhold og staldindretning:

- Svinebruget tillades drevet med et dyrehold på maksimalt 209,75 DE, der fordeler sig med 850 årssøer og 470 polte (65 – 120 kg). Det tillades, at fordelingen mellem de forskellige dyretyper varierer med op til 10 % inden for de maksimale 209,75 DE.
- Inden for det tilladte produktionsniveau tillades afvigelser i ind- og afgangsvægt for polte, så længe det maksimale antal dyreenheder ikke overskrider 209,75 DE.
- Staldindretning og dyrenes placering skal være som beskrevet i tabel 4.1.1 og som oplyst i IT-ansøgningen.
- Ny drægtighedsstald med gyllekøling skal etableres i henhold til teknologiblad "Køling af gylle i stalde til søer og smågrise". Varmepumpen skal have en køleeffekt på mindst 19,4 kW.
- Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige og årlige køleydelse målt i kWh
- Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
- Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt.
- Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:

- afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmer samt sikkerhedsanordningen
 - kontrol af kølekredsens ydelse
16. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop der har en varighed på mere end 1 uge.
 17. Registreringen fra datalogger, logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
 18. Den totale mængde ab dyr pr. år beregnet som N ab dyr pr. årssø * antallet af årssøer skal være mindre end **20.978** kg N pr. år. Den totale mængde ab dyr pr. år beregnet som N ab dyr pr. slagtesvin * antallet af slagtesvin skal være mindre end **1.344,2** kg N pr. år.
 19. Der må højst anvendes 4,9 g total P pr. foderenhed til søerne fordelt med 5,35 til diegivende søer og 4,45 til løbe-/drægtige søer.

4.2 VENTILATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

De eksisterende stalde er etableret med diffus undertryksventilation. Antal afkast ses i bilag 1. Den maksimale ydelse er ca. 10.000 m³/time i hvert enkelt afkast. Standard hastigheden i hvert afkast er for alle dyregrupper 3-12 m/s.

I den nye drægtighedsstald etableres undertryksventilation med loftsventiler og fuld dampspærring. Antal afkast ses i bilag 1.

I den nye stald dimensioneres ventilationsanlægget som i de eksisterende stalde. Den maksimale ydelse vil være ca. 10.000 m³/time og 3-12 m/s i det enkelte afkast.

Ventilationsanlæggene reguleres vha. frekvensstyring samt temperatur- og fugtfølere. Frekvensstyring betyder, at der kun bruges lige netop den nødvendige mængde energi til at drive ventilationssystemet. Dette anses også for at være BAT for ventilation.

Fra staldventilationen er der afkast på ca. 1 m over tagflade. Der er ikke hætte på ventilationskorstenene, hvorved luften kastes mere lige op, og der opnås dermed en bedre luftopblanding.

Ventilatorerne er placeret nederst i hver enkelt ventilationsskakt, hvilket betyder, at der ikke er støjbelastning herfra i naboskel.

Ventilation og ventilatorskakter rengøres løbende hver gang en stald tømmes og rengøres.

Der er etableret nødopluk i al ventilation samt alarmer med sirene og alarm til flere forskellige mobiltelefoner ved ventilationssvigt.

Det meste af året (70 % af tiden) kører ventilationsanlægget på under 50 % af max. kapacitet. På varme dage i sommerperioden kan anlægget i perioder komme op og køre max. kapacitet.

Det samlede ventilationsanlæg efterses en gang årligt. Rengøring af ventilationskanalerne foretages ved holdskift, når staldene alligevel rengøres.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

For at imødegå et mindre effektivt ventilationsanlæg med deraf følgende øget lugtbelastning stilles vilkår til anlæggets drift og vedligeholdelse.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for ventilation på ejendommen:

20. Ventilationen skal renholdes efter behov – mindst én gang om året og have serviceeftersyn jf. ventilationssystemets manual.
21. Driftsstop skal udbedres, så systemet hurtigst muligt kan være i drift igen.

4.3 FODRING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der indkøbes sojaskrå, fedt, mineral-forblanding og fiskemel. 90 pct. af korn til foder produceres i markselskabet. Mængden af foder stiger fra ca. 1.118 ton/år til ca. 1.258 ton/år efter udvidelsen.

Der fodres med tørfoder til søerne og poltene.

Indkøbt fodertilsætningsstoffer opbevares i siloer i foderladen, hvor et område er indrettet til blanding af foder. Derudover er der en udendørs silo til sojaskrå og to stk. amerikanersiloer til korn.

Korn opbevares i siloer. Der vil ikke være nogen håndtering af kornet, det males kontinuerligt direkte i blanderen. Der vil ikke være støjbelastning fra denne proces, da foderladen er isoleret, og porten normalt vil være lukket.

Foderets indhold af fosfor og kvælstof er justeret, se afsnit 4.1, vilkår 18 og 19.

4.4. ENERGI- OG VANDFORBRU

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der anvendes elektricitet til foderanlæg, ventilation, varmelamper, drift af gyllekølingsanlæg, drift af vandingsanlæg, belysning samt beboelse. Bedriftens årlige elforbrug til gårdens drift forventes at falde fra 219.240 kWh til 212.500 kWh efter udvidelsen, da der ikke vil være smågrise på ejendommen fremadrettet. Det forventes, at gyllekøling kan opvarme staldene samt den beboelsesejendom, der er på matriklen.

For at reducere energiforbruget anvendes lavenergibelysning de steder i staldene, hvor det er muligt. Udendørs opsættes der sensorer, så belysningen er behovsstyret. Staldbelysningen rengøres efter hvert hold, så nytteværdien af belysningen er optimal i forhold til energiforbruget.

Ventilation rengøres også i forbindelse med holdskift og serviceres efter aftale med leverandøren, således at der ikke bruges unødigt meget strøm. I varmelamperne i farestalden sættes kun 100 Watt pærer, og de bruges kun til de første par dage, hvorefter der udelukkende opvarmes med varme fra gulvvarmeplader.

Stalden forsynes med vand fra Ørum Vandværk. Bedriftens årlige vandforbrug, beregnet ud fra nøgletal, forventes at stige fra ca. 4.127 m³ til 4.816 m³ efter udvidelsen, hvilket svarer til en forøgelse på ca. 15 %.

Ved rengøring sættes staldene i blød vha. overbrusningsanlæggets iblødsætningsventiler, og derefter foregår rengøringen med højtryksrensere. Denne rengøringsmetode sikrer et lavere vandforbrug. Under det daglige arbejde i stalden laves visuel kontrol for at se, om der er utætheder eller andet spild af vand. Alle lækager repareres så vidt muligt med det samme. Drikkevandkopper med niveaufølere sikrer ligeledes et meget lavt drikkevandsspild.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ventilation i staldene er den største post i energiregnskabet på Østergade 55. For svinestalde gælder det, at omtrent 2/3 af energiforbruget går til ventilation. Kontrol og vedligeholdelse af ventilationsanlæg bør derfor ske jævnlige og mindst en gang årligt.

Viborg Kommune vurderer, at energi- og vandforbrug er på et fornuftigt leje i forhold til bedriftens produktion. Det påpeges dog, at der skal være en generel fokus på minimering af vand- og energiforbrug på ejendommen, hvilket er baggrunden for de stillede vilkår.

VILKÅR

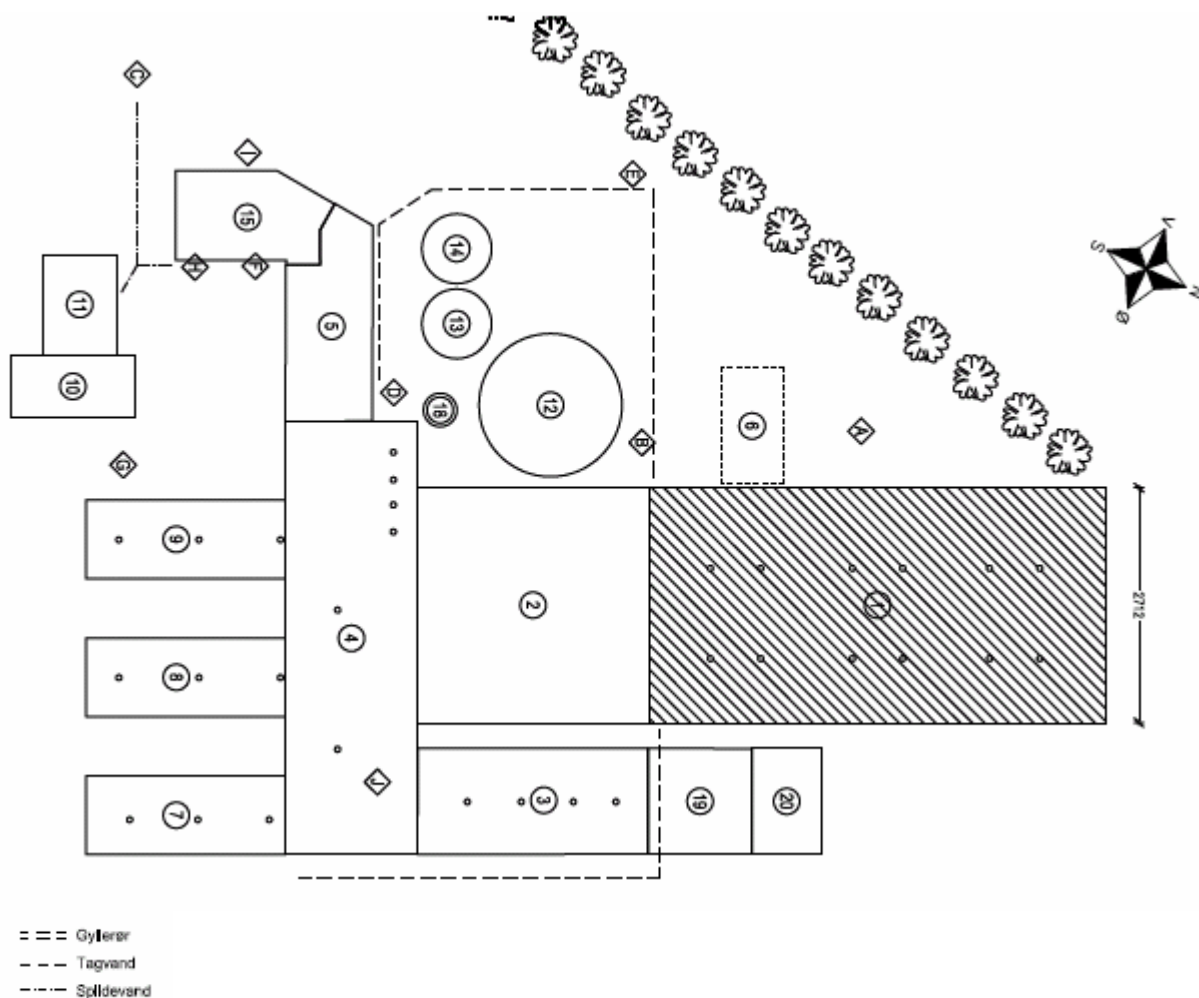
På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for energi- og vandforbrug:

22. Det årlige vandforbrug skal registreres, og der skal iværksættes foranstaltninger med henblik på minimering af vandforbruget. Registrering skal kunne fremvises ved tilsyn på ejendommen.
23. Det årlige energiforbrug skal registreres, og der skal iværksættes foranstaltninger med henblik på minimering af energiforbruget. Registrering skal kunne fremvises ved tilsyn på ejendommen.

4.5. SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Spildevand fra produktionen udgøres af vand fra rengøring af stalde samt en mindre mængde drikkevandsspild, i alt ca. 617 m³ ved den nuværende produktion og forventes at udgøre 330 m³ efter udvidelsen. Spildevandet ledes til gyllebeholder. Vand fra rengøring af maskiner (dog ikke sprøjteudstyr) på vaskepladsen løber til fortanken. Overfladevand fra øvrige befæstede arealer og tagvand løber til afløb markeret på tegning og videre til faskine for ejendommen, se figur 4.2.

Figur 4.2: Spildevandsledninger.

Sanitært spildevand ledes til septiktank og derfra til sivedræn. Septiktanken tømmes under den kommunale ordning.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at kapaciteten i gyllebeholderne er tilstrækkelig til at rumme de givne mængder spildevand herunder regnvand, der hører til den ansøgte drift.

Ligeledes vurderer kommunen, at den samlede håndtering af spildevand herunder regnvand sker på forsvarlig vis. Tilladelse til håndtering af spildevand og tagvand fra nybyggeri kræver særskilt tilladelse og håndteres i forbindelse med byggesagsbehandlingen.

4.6. AFFALD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der foreligger følgende oplysninger om affaldstyper og mængder samt opbevaring og bortskaffelse af fast affald.

Kemikalierester samt dertilhørende emballage opbevares i et aflåst og frostsikret rum i maskinhuset. Rester og emballage afleveres på Modtagepladsen for farligt affald.

Der findes ingen spildolie og oliefiltre eller pesticidaffald på ejendommen.

Brændbart affald vil blive opsamlet i en container og bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder.

Døde dyr afhentes af DAKA en gang ugentligt. Døde smågrise opbevares på køl placeret ved farestald. Døde søer og polte lægges under kadaverkappe. Placering fremgår af bilag 1, pkt. A.

Klinisk risikoaffald i form af medicinglas og rester samt kanyler afleveres til apotek eller dyrlægen tager med retur efter endt medicinering. Tom og rengjort medicinemballage kommer i dagrenovation. I tabel 4.3 er vist en oversigt over affaldshåndteringen.

Tabel 4.3: Affaldsskema.

	Opbevaring	Bortskaffelse
Døde dyr	Døde smågrise opbevares på køl Døde søer opbevares under kadaverkappe	DAKA
Plast, papir, nylonsække o. a. brændbart.	Container, foderlade	Kommunal genbrugsplads
Tom dyrlægeaffald	Forrum i stalden	Kommunal genbrugsplads
Emballage sprøjtemidler	Aflåst rum i maskinhus	Kommunal genbrugsplads
Sprøjtemiddelrester	Aflåst rum i maskinhus	Kommunal genbrugsplads
Oliefiltre	Anden ejendom	Kommunal genbrugsplads
Spildolierester	Anden ejendom	Kommunal genbrugsplads
Akkumulatorer/batterier	Anden ejendom	Kommunal genbrugsplads
Lysstofrør/glas	Tønde maskinhus	Kommunal genbrugsplads
Spraydåser	Maskinhus	Kommunal genbrugsplads
Jern	Maskinhus	Skrothandler
Kemikalier	Aflåst rum i maskinhus	Kommunal genbrugsplads
Husholdningsaffald	I affaldsbeholder ved stuehus	Offentlig renovation

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen. Derfor skal affaldsproduktionen på ejendommen registreres efter de gældende regler, og bortskaffelsen skal ske i overensstemmelse med kommunes affaldsregulativ for erhverv.

Viborg Kommune vurderer, at der ikke vil være problemer med hensyn til affaldsopbevaring og bortskaffelse fra Østergade 55, og at de generelle regler er tilstrækkelige til at regulere affaldshåndteringen på ejendommen.

Døde dyr skal håndteres i overensstemmelse med kravene i Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr

I forbindelse med tilsyn på ejendomme skal dokumentation for korrekt bortskaffelse af affald kunne fremvises, hvilket er baggrunden for det fastsatte vilkår.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår i forhold til affaldshåndtering:

24. Der skal foreligge dokumentation for korrekt bortskaffelse af affald for eksempel i form af kvitteringer fra aftagende firmaer.

4.7. RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

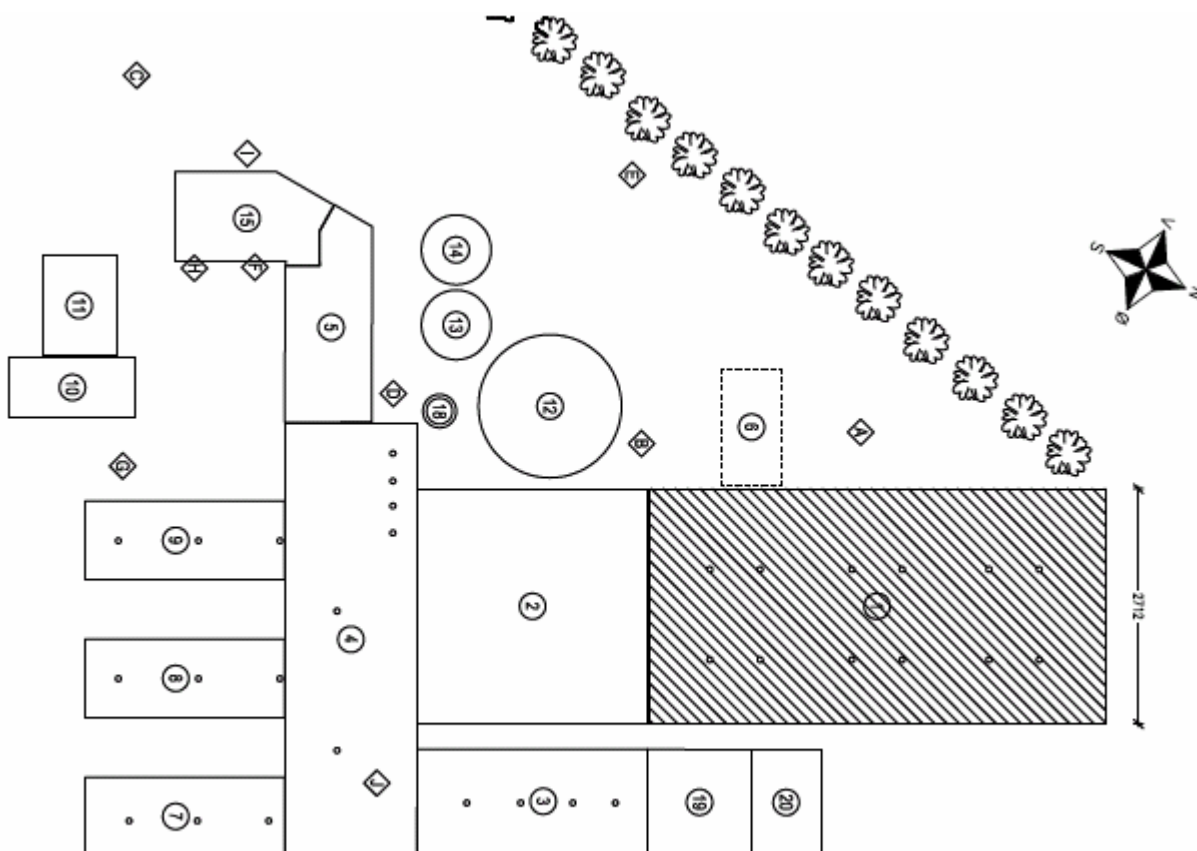
Der foreligger følgende oplysninger om opbevaringstanke, se tabel 4.4.

Tabel 4.4: Opbevaringstanke til råstoffer og hjælpestoffer

	Størrelse	Overdækning	Fjernes/bevares
12. Gyllebeholder, (eksisterende)	800 m ³	-	bevares
Gyllebeholder placeret i marken (eksisterende)	2.000 m ³	-	bevares
Gyllebeholder (ny)	3.000 m ³	-	bevares
Gyllebeholder, Østergade 96	1.000 m ³	-	bevares
Fortank	20 m ³	+	bevares
olietank, 1987	1.200 L		bevares
Olietank, 2010	1.200 L		bevares
Kornsilo	3.000 tdr		bevares
Kornsilo	3.000 tdr		bevares

Fedttank placeret i foderlade	15 t		bevares
Mælkepulver, foderlade	Sække		bevares
1 stk. udendørs siloer til mineraler	20 tons		bevares
2 stk. udendørs korn-siloer	3000 tønder		bevares

I figur 4.3 er vist placeringen af opbevaringsanlæg ved anlægget.

Bygninger, tanke og pladser			
Arealer på eksisterende bygninger er vejledende			
Nr	Beskrivelse	Areal	Status
1	Drægtighedsstald	1,424 m ²	Ny
2	Løbe- og poltestald	724 m ²	Eksisterende
3	Kilmastald ændres til farestald	324 m ²	Eksisterende
4	Foderlade	758 m ²	Eksisterende
5	Bufferstald	216 m ²	Eksisterende
6	Karantænestald nedrives	94 m ²	Nedrives
7	Kilmastald ændres til farestald	208 m ²	Eksisterende
8	Farestald	208 m ²	Eksisterende
9	Farestald	208 m ²	Eksisterende
10	Stuehus	100 m ²	Eksisterende
11	Stuehus	98 m ²	Eksisterende
12	Gyllebeholder 800 kbm.	214 m ²	Eksisterende
13	Kornsilo 3000 tønder	51 m ²	Eksisterende
14	Kornsilo 3000 tønder	51 m ²	Eksisterende
15	Lade / kontor	170 m ²	Eksisterende
16	Gyllebeholder 3000 kbm.	755 m ²	Ny
17	Gyllebeholder	476 m ²	Eksisterende
18	Sojaskrå 20 tons	12 m ²	Eksisterende
19	Farestald	146 m ²	Eksisterende
20	Poltestald	97 m ²	Eksisterende

Objekter	
Nr	Beskrivelse
A	Døde dyr
B	Fortank, 20 kbm. + afbryder til pumpe
C	Septictank
D	1200 l olletank (1987)
E	Faskine
F	Kemikallerum
G	Stophane
H	EI - Hovedafbryder
I	1200 l olletank (2010)
J	Kompressor

Figur 4.3: Oversigt over opbevaringsanlæg m.v..

Medicin og rengøringsmidler opbevares i aflåst rum i servicebygningen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at råvarer og hjælpestoffer håndteres miljømæssigt forsvarligt.

4.8. DRIFTSFORSTYRELSE ELLER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er udarbejdet en beredskabsplan for bedriften. Beredskabsplanen og den tilhørende oversigtstegning beskriver, hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af en række kritiske situationer.

Ventilationsanlægget har nødopluk, som ved ventilationssvigt lukker alle spjæld op. Der er koblet sirene samt alarmopkald til mobiltelefon, som reagerer ved ventilationssvigt.

Ved strømsvigt er der nødstrømsanlæg. Nødstrømsgeneratoren kan klare staldanlæggets minimumsbehov i ca. et døgn.

Ved foderstop alarmeres flere mobiltelefoner, så driftsstop hurtigt kan udbedres.

Foderblandinger laves i samarbejde med foderkonsulent. For at undgå forkerte blandinger laves der analyser af alt foder, og det automatiske blandesystem sikrer bl.a., at der ikke kan fodres udelukkende med mineralblanding.

Gylleopbevaringen foregår i betongyllebeholdere uden spjæld og pumpe etableret efter gældende forskrifter, hvilket betyder, at de er modstandsdygtige overfor mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger, og beholdernes bund og vægge er tætte.

Fyldning af gyllebeholderne sker ved, at staldenes træk og slip system anvendes, og gyllen udsluses fra staldene til fortank, hvorefter der pumpes videre til gyllebeholderne. Udslusning og pumpning sker manuelt, og der er ikke risiko for gylleudslip i denne arbejdsgang.

For at sikre at gyllebeholderne ikke er læk kontrolleres omfangsdræn og beholdere inspiceres visuelt. Der foretages det lovpligtige 10 års beholderkontrol.

Tømning af gyllebeholderen foregår ved, at tanken først omrøres og derefter suges gyllen op af gyllevoggen. Der er ikke fast gyllepumpe på gyllebeholderen, hvilket fjerner risikoen for tab af gylle.

Beredskabsplanen indeholder:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, som skal alarmeres og hvordan
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs – og drænsystemer og vandløb mv.
- En opgørelse over materiel som er tilgængeligt på bedriften, eller som kan anskaffes med kort varsel, som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø

Beredskabsplanen vil ligge på en fast plads med nem adgang hertil for bl.a. medarbejdere, som vil blive vejledt i beredskabsplanen.

For at minimere omfanget af eventuelle uheld, er der ophængt vejledning til hvem der skal underrettes og disses telefonnumre.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at der skal udarbejdes en opdateret beredskabsplan for Østergade 55 med henblik på at minimere risikoen for uheld på bedriften.

Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkelig at anmelde dette til: **Alarmcentralen, tlf.: 112** og efterfølgende straks at underrette: **Viborg Kommune, Teknik og Miljø, tlf.: 87 87 8787.**

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for driftsforstyrrelser og uheld:

25. Der skal foreligge en opdateret beredskabsplan for ejendommen. Beredskabsplanen skal fortælle, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for alle, der færdes på bedriften.

5. GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBLING

5.1. GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I nedenstående tabel 5.1. og 5.2. er givet en oversigt over produktionen og afsætningen af N, P og DE for nudrift og ansøgt drift.

I nudriften bliver der afsat gylle til 13 forskellige aftaler. Som det fremgår af nedenstående tabel er der i løbet af de foregående 5 år modtaget både kvæggylle og svinogylle. Den afsatte og modtagne mængde er beregnet ud fra et gennemsnit på 5 år fra gødningsregnskabet 2005 til 2009.

Tabel 5.1: Gødningsmængder til- og fraført ejendommen i nudrift.

NUDRIFT	Kg kvælstof	Kg fosfor	Udnyttelses %	DE
Husdyrbrugets samlede anlæg	16.732,32	4.011,59	75%	157,24
Andre anlæg på bedriften	17.963,08	3.266,51	75%	166,94
Tilført Kvæggylle	1.274,4	267,6	70%	12,74
Tilført Svinegylle	2.287,8	541,2	75%	24,6
Gylleaftale, Hammershøj frilandsgartneri	-6742,90	-1567,90	75%	-61,34
Gylleaftale, Frank Kastbjerg	-2440,50	-443,90	75%	-22,68
Gylleaftale, Jens Anker	-1959,61	-356,41	75%	-18,21
Gylleaftale, Karsten Daugbjerg	-1545,99	-281,18	75%	-14,37
Gylleaftale, Per Flarup	-2158,46	-392,57	75%	-20,06
Gylleaftale, Per H Mikkelsen	-1101,61	-200,36	75%	-10,28
Gylleaftale, Steen Krogh	-400,70	-72,88	75%	-3,72
Gylleaftale, Richard Sø	-962,80	-175,11	75%	-8,95
Gylleaftale, Søren Anton	-850,04	-154,60	75%	-7,90
Gylleaftale Leif Sørensen	-253,29	-46,10	75%	-2,35
Gylleaftale, Birger Rytter	-942,79	-171,47	75%	-8,76
Gylleaftale, Knud Kristensen	-1096,00	-256,00	75%	-10,00
I alt til rådighed	17.405,87	3.896,21	75%	169,21

Tabel 5.2: Gødningsmængder til- og fraført ejendommen i ansøgt drift.

ANSØGT DRIFT	Kg kvælstof	Kg fosfor	Udnyttelses %	DE
Husdyrbrugets samlede anlæg	21.179,23	5.123,89	75%	209,76
Andet anlæg på bedriften, Hulbækvej 33	35.228,41	7.251,14	75%	313,86
Gylleaftale, Steen Krogh	-862,68	-177,55	75%	-7,69
Gylleaftale, Per H Mikkelsen	-1.428,37	-293,97	75%	-12,73
Gylleaftale, Per Flarup	-4.314,95	-888,06	75%	-38,44
Gylleaftale Poul Bottke	-6.643,71	-1.367,34	75%	-59,16
Gylleaftale, Karsten Daugbjerg	-4.450,09	-915,87	75%	-39,65
Gylleaftale, Jens A. Rytter Jensen	-2.393,18	-492,54	75%	-21,32
Gylleaftale, Bjarne Thomsen	-3.951,97	-813,35	75%	-35,21
Gylleaftale, Tange Friland	-4.157,14	-855,58	75%	-37,04
Gylleaftale, Frank Kastbjerg	-2.487,46	-511,94	75%	-22,16
I alt til rådighed	25718,09	6058,83	75%	250,19

I ansøgt drift modtages der i denne ansøgning gylle fra ansøgningen på Hulbækvej 33. Alle arealer tilhørende til begge ejendomme bliver behandlet i nærværende miljøgodkendelse.

Den overskydende gylle bliver afsat til 9 gylleaftaler, som alle ligger i robuste områder og derfor ikke kræver § 16 godkendelser.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det generelle harmonikrav på 1,4 DE/ha er overholdt, og der er tilstrækkeligt med aftalearealer til at afsætte den samlede gødningsmængde.

5.2. FLYDENDE HUSDYRGØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Den årlige produktion af flydende gødning er beregnet nedenfor. Den beregnede mængde inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene inkl. nedbør.

Gødningsproduktion, nudrift:	420 årssøer * 5,4 m ³ /årsso	= 2.268 m ³
	11.100 smågrise * 0,127 m ³ /smågris	= 1.410 m ³
	270 polte * 0,49 m ³ /polt	= 133 m ³
	I alt	= 3.811 m ³ / år
Gødningsproduktion, ansøgt:	850 årssøer * 5,4 m ³ /årsso	= 4.590 m ³
	370 polte * 0,49 m ³ /polt	= 182 m ³
	I alt	= 4.772 m ³ / år

Der er en samlede opbevaringskapacitet for ejendommen på 6.800 m³ inkl. den gyllebeholder, der er placeret på Østergade 96, hvilket svarer til 17 måneders opbevaring, se tabel 5.2.1.

Tabel 5.3. Gylleopbevaringsanlæg.

Opbevaringsanlæg	Beliggenhed (adresse)	m3	Overdækning
Gyllebeholder 1	Østergade 55	800	Flydelag
Gyllebeholder 2	Østergade 55 (nord for ejendommen)	2.000	Flydelag
Gyllebeholder 3	Ny - Øster- gade 55 (nord for ejendommen)	3.000	Flydelag
Gyllebeholder 4	Østergade 96	1.000	Flydelag
I alt		6.800	

Der er velfungerende flydelag på beholderne. Der føres lovpligtig logbog for beholdere med flydende husdyrgødning jf. de beskrevne regler i vejledning ” Logbog for beholdere med flydende husdyrgødning” med tilhørende skemaer. Herved sikres en løbende kontrol af at flydelaget opfylder kravene.

De eksisterende gyllebeholdere er etableret med naturligt flydelag, hvilket er BAT mht. dække af gyllebeholdere jf. EU-BREF referencedokument til BAT.

Der etableres ikke fast overdækning på den nye gylletank. Beholderen er opført af bestandige og for fugtighed vanskeligt gennemtrængelige materialer. Beholderne er dimensioneret i forhold til kapaciteten, således at den kan modstå påvirkninger i forbindelse med omrøring, overdækning og

tømning. Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Det sikres endvidere, at der senest 14 dage efter omrøring/udbringning er genetableret flydelag.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at kapaciteten i gylletankene er tilstrækkelig i forhold til den ansøgte produktion. For at imødekomme risikoen for påvirkning af jord, grundvand og naturområder i nærheden af gyllebeholderne ved håndtering og opbevaring af gylle stilles nedenstående vilkår.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning:

26. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås.
27. Påfyldningspladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter perioden med daglig påfyldning af gylle er afsluttet og derudover efter enhver aktivitet.

5.3. GYLLEKØLING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Gyllekøling er valgt som teknologi, da varmen med fordel kan udnyttes. Gyllekøling etableres dog kun i den nye drægtighedsstald. Grunden til at der ikke etableres gyllekøling i de andre stalde er, at bunden ikke bliver reoveret i disse stalde. Gyllen køles, så ammoniakfordampningen fra denne stald reduceres med minimum 21,5 % som et årligt gennemsnit. Systemet vil køre året rundt. Der påsættes en driftstimer på anlægget, så drifttiden kan dokumenteres. Anlægget er ikke endelig dimensioneret, og der er heller ikke endnu valgt et endeligt fabrikat, men der vil blive valgt et anlæg, der kan opfylde reduktionskravet.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der er stillet vilkår til gyllekøling i afsnit 4.1.

5.4. FASTGØDNING INKL. DYBSTRØELSE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er ingen fast gødning eller møddingplads på ejendommen.

5.5. ANDEN ORGANISK GØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der modtages ikke anden organisk gødning.

6. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

6.1. AMMONIAK OG NATUR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Beregninger i IT-ansøgningssystemet viser, at der er en samlet emission fra staldanlægget på 2.723,44 kg pr. år. Projektet medfører en reduktion i ammoniakfordampningen på 12,52 kg kvælstof pr. år fra staldanlægget.

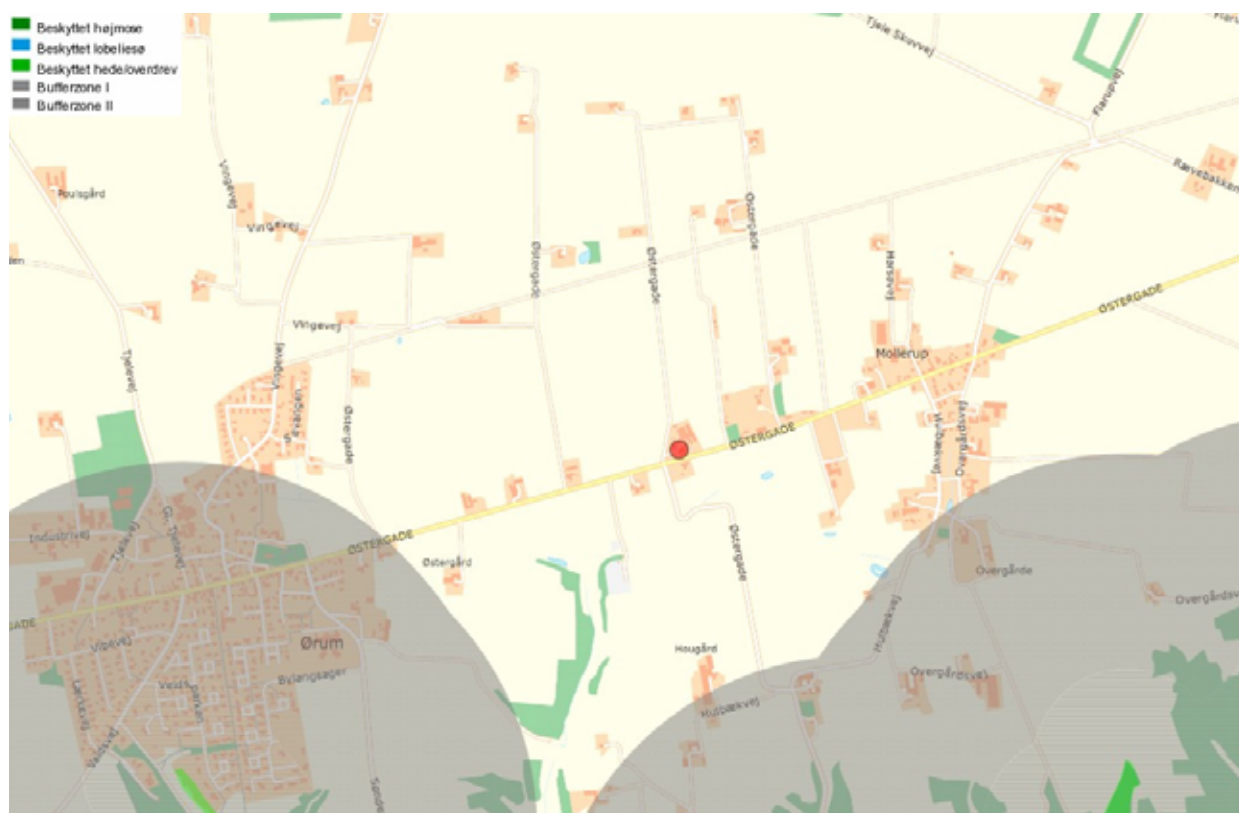
Af IT-ansøgningen fremgår, at kravet til 25 % ammoniakreduktion er opfyldt, idet der reduceres med 4 kg kvælstof mere end krævet.

Kravet nås ved at dele af det nye staldafsnit indrettes med gyllekøling.

AMMONIAKBELASTNING AF NATUROMRÅDER BESKYTTET AF § 7 I LOV OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG M.V.

Der er ingen naturområder beskyttet af § 7 indenfor 1.000 m fra anlægget på Østergade 55. Det nærmeste § 7 område er et overdrev ca. 1.780 m syd for ejendommen. Overdrevet ligger i habitatområde nr. 30.

Bufferzoner omkring § 7 natur er vist i figur 6.1.

Figur 6.1. Bufferzoner til § 7 natur.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER

Afstanden til nærmeste § 7 område er - sammenholdt med produktionens størrelse - så stor, at totaldepositionen fra anlægget på det pågældende naturområde bliver marginal. Viborg Kommune vurderer derfor, at emissionen fra anlægget ikke har negativ effekt på overdrevets naturtilstand.

AMMONIAKBELASTNING AF NATUROMRÅDER BESKYTTET AF § 3 I NATURBESKYTTELSESLOVEN OG § 29I LOV OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG MV.

De § 3 beskyttede naturområder, der ligger indenfor 1.000 m fra staldafsnit og opbevaringslagre tilhørende ejendommen Østergade 55, er listet i tabel 6.1 og vist i figur 3.6. Der er tale om 5 småsøer. I tilknytning til flere af dem er mosearealer. Ca. 370 m syd for anlægget løber Morild Bæk.

Tabel 6.1. § 3 beskyttede naturområder indenfor 1.000 m fra ejendommen.

Naturområde	ID	Afstand fra staldanlæg [m]	Retning
Sø	289.424	589	N
Sø	289.426	960	NV
Sø	297.688	241	Ø
Sø	289.430	838	Ø
Sø	289.432	694	SØ
Mose	293.850	230	Ø
Mose	293.936	393	SØ
Vandløb	Morild Bæk	374	SV

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Vandløb er normalt ikke ammoniakfølsomme og bliver derfor ikke påvirket af ammoniakemissionen fra anlægget. Viborg Kommune vurderer derfor, at driften anlægget ikke har en negativ effekt på Morild Bæks naturtilstand.

Der er registreret 7 naturarealer inden for en afstand af 1.000 m fra anlægget. De fleste af naturarealerne er besigtiget i 1992 og er i den forbindelse ikke fundet særlig værdifulde. Flere af søerne af truet af udtørring. Vurderet ud fra plantefund (Stor nælde, og Agertidsel m.fl.) i besigtigelsesrapporterne er der tale om næringsstofberigede arealer. Ud fra sammenligninger med luftfoto fra 2010 er det intet der tyder på, at forholdene har ændret sig væsentligt.

Samlet vurderer Viborg Kommune, at driften på anlægget ikke har en væsentlig negativ effekt på § 3 beskyttet natur beliggende indenfor 1000 m fra anlægget eller længere væk.

NATURA 2000

Det nærmeste Natura 2000 område er habitatområde nr. 30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skravad Bæk. Den nærmeste del af Natura 2000 område nr. 30 ligger ca. 1,6 km sydøst for ejendommen i Nørreådal, se figur 3.5. Denne del af Natura 2000 området er dog ikke amoniakfølsom.

Udpegningsgrundlaget for EF-habitatområde nr. 30 er kildevælds-vindelsnegl, grøn kølleguldsmed, stor kærguldsmed, bæklampret, flodlampret, stavsvild, stor vandsalamander, damflagermus, odder, spættet sæl, blank seglmos, gul stenbræk, mudder- og sandflader blottet ved ebbe, kystlaguner og standsøer, større lavvandede bugter og vige, rev, enårig vegetation på stenede strandvolde, flerårig vegetation på stenede strande, klinter eller klipper ved kysten, vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand, strandenge, kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede), ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden, kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger, næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks, brunvandede søer og vandhuller, vandløb med vandplanter, våde dværgbusksamfund med klokkelyng, tørre dværgbusksamfund (heder), enekrat på heder, overdrev eller skrænter, meget tør overdrevs- eller skræntvegetation på kalkholdigt sand, overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (vigtige orkidélokalteter), artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund, tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop, bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn, nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse, hængesæk og andre kæringsamfund dannet flydende i vand, plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv, kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand, rigkær, bøgeskov på morbund uden kristtorn, bøgeskov på muldbund, egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund, stilkegeskove og -krat på mager sur bund, skovbevoksede tørvemoser og elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld.

Kystlaguner og standsøer, kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede), meget tør overdrevs- eller skræntvegetation på kalkholdigt sand, artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund, kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand, skovbevoksede tørvemoser og elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld er prioriterede naturtyper.

Natura 2000 området omfatter et areal på 23.513 ha, der rummer mange små og store lokaliteter med forskellige naturtyper. Området strækker sig fra Hjarbæk Fjord, Lovns Bredning og Lovns halvøen i vest over de 4 store vandløb Lerkenfeld, Simested, Skals og Nørreå til de store mosearealer ved Øster Bjerregrav og Fussing – og Glenstrup søer mod øst. Lovns Bredning og Hjarbæk Fjord udgør den store marine del af området, hvor vand- og vadefladerne fungerer som raste- og fourageringsplads for en række vandfugle. Disse arealer udgør en internationalt vigtig raste- og fourageringsplads for sangsvane i vinterhalvåret og trolldand i fældningstiden i efteråret. Desuden er der en stor bestand af fældende og overvintrende hvinand. Områderne har især tidligere rummet vidtstrakte flader med ålegræs. Mellem Hjarbæk Fjord og Lovns Bredning er der en dæmning med sluse. Vandudvekslingen gennem slusen har stor betydning for hvilket plante- og dyreliv, der er i Hjarbæk Fjord. Fjordene er i mindre omfang fourageringsområde for spættet sæl.

Totaldepositionen fra projektet på Østergade 55 er meget lav på habitatområdet.

Nord for anlægget i en afstand på ca. 1.750 m ligger EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 16, Tjele Langsø.

Bilag IV-arter i området samt evt. påvirkning på disse beskrives i afsnit 7.5.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at ammoniakdepositionen til Natura 2000 område nr. 30 ikke vil kunne påvirke området væsentligt. Vurderingen baseres på den store afstand til den nærmeste næringsstoffølsomme habitatnatur. På baggrund af ovenstående konkluderer Viborg Kommune, at kravene i forhold til ammoniak og natur er overholdt.

Fuglebeskyttelsesområde nr. 16 er udpeget af hensyn til sædgåsen. Projektet vurderes ikke at have betydning for fuglebeskyttelsesområdet

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles ingen yderligere vilkår i forhold til ammoniak og natur.

6.2. LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

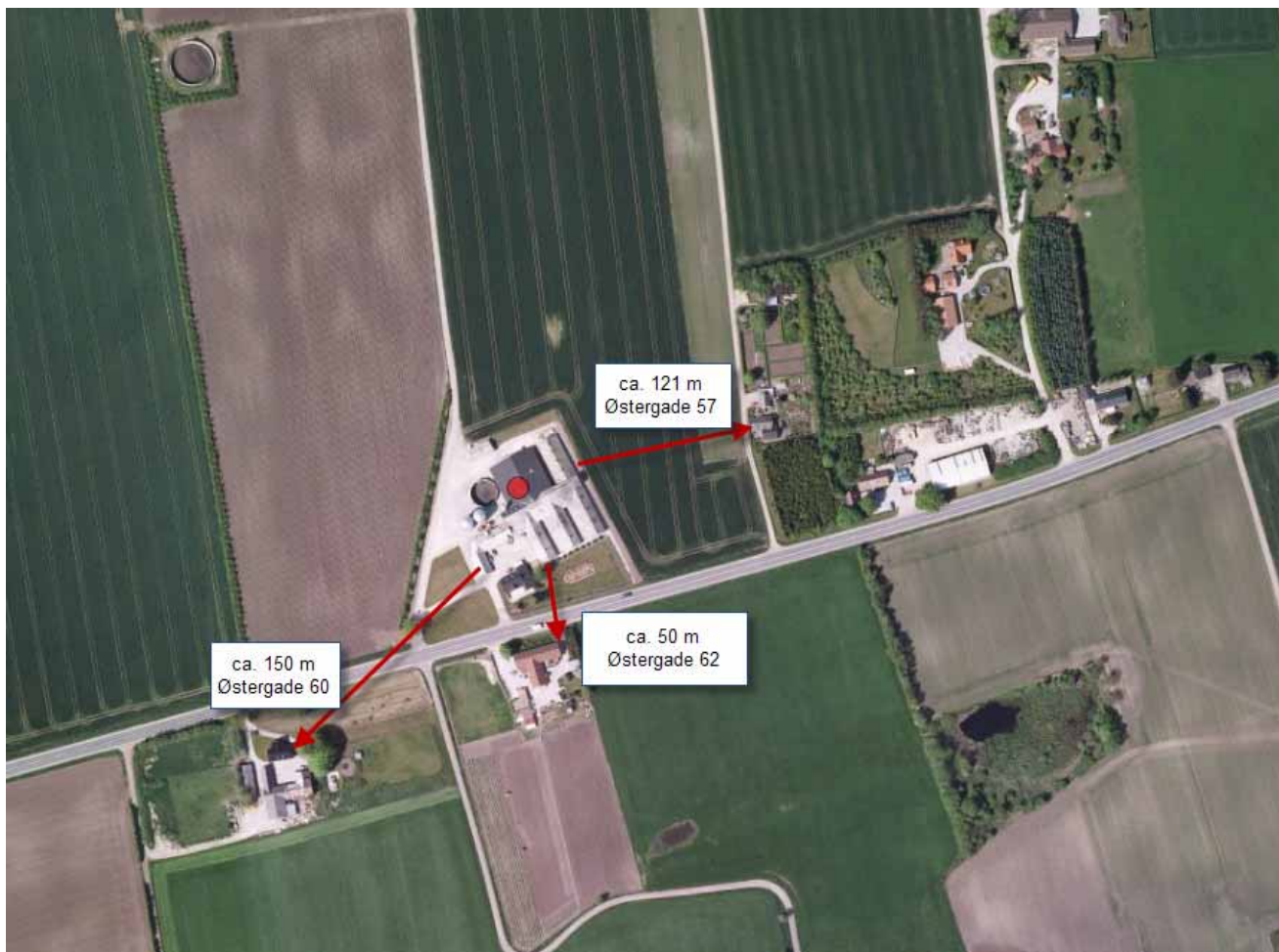
Forhold, som kan have betydning for lugtemissionen, kan være arten, antallet og størrelsen af dyr, staldindretning, ventilationsanlæggets udformning, belægningsgrad, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden samt opbevaring.

I IT-ansøgningssystemet vurderes og beregnes lugt udelukkende ud fra staldanlæggene til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg og lugtgener ved udbringning indgår ikke i lugtberetningen og håndteres derfor ved hjælp af de generelle regler. I tabel 6.2 er vist de beregnede geneafstande.

Tabel 6.2. Geneafstande.

	Ukorrigeret geneafstand	Aktuel afstand
Enkelt bolig	111 m	108 m
Samlet bebyggelse	198 m	1.300 m
Byzone	352 m	3,1 km

Lugtgeneafstandene er beregnet som for fuld besætning. Alle eksisterende og nye stalde indgår i beregningen. Afstanden til naboejendommene er vist i figur 6.2.

Figur 6.2. Oversigt over naboejendommene

Genekriterierne er overholdt for alle områdetyper. Det bemærkes, at i forhold til enkeltbeboelse er der foretaget særlige beregninger, som viser, at den såkaldte korrigerede geneafstand for den ansøgte drift er kortere end geneafstand i nudrift, ligesom den vægtede gennemsnitsafstand er længere end 50 % af korrigeret geneafstand.

Lugtens udbredelse i nærområde afhænger bl.a. af antal og typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Viborg Kommune vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Når gyllen skal omrøres og bringes ud, vil der altid være lugtgener. Det er kommunens vurdering, at ansøger med nedfældning og advisering inden gylleudbringning tager udbredt og tilstrækkeligt hensyn til de naboer, der kunne blive mest generet af dette.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for lugt:

28. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal ejeren af ejendommen få udarbejdet en handlingsplan for reduktion af generne. Handlingsplanen skal godkendes af Viborg Kommune, og derefter gennemføres. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.

6.3. FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ejendommens skadedyrsbekæmpelse af rotter og mosegrise sker i henhold til Statens Skadedyrslaboratoriums retningslinjer. Der laves aftale med professionelt bekæmpelsesfirma om løbende bekæmpelse af rotter, ligesom der ved synligt skadedyrsangreb straks tages kontakt til dette firma om en ekstra indsats.

En gang årligt tømmes og rengøres kornopbevaringen for at undgå skadedyr.

Foderet opbevares i foderladen, hvor der holdes rent både indenfor og omkring bygningen for ikke at tiltrække skadedyr. Porten holdes så vidt muligt lukket. Arealerne omkring ejendommen holdes rene og ryddelige. Døde dyr opbevares dels på køl og dels under kadaverkappe.

Fluer bekæmpes ved at anvende rovfluer samt ved at undgå, at der kommer flydelag på gyllekanalerne ved hyppig udslusning af gylle.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr så som rotter, som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, der skal bekæmpes effektivt. Baseret på oplysningerne vedr. bekæmpelse af skadedyr og fluegener vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for bekæmpelse af fluer og skadedyr:

29. Der skal på ejendommen foretages en effektiv skadedyrsbekæmpelse, som lever op til retningslinier fra Statens Skadedyrslaboratorium.

6.4. TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Nedenstående tabel 6.3 viser skønnede transporter.

Tabel 6.3: Antal transporter til og fra ejendommen.

Transporter	Før udvidelsen	Efter udvidelsen	Tidsrum
Foder	60 pr. år	60 pr. år	6-18
Gylle	132 pr. år	180 pr. år	6-18

Døde dyr	1 pr. uge (52/år)	1 pr. uge (52/år)	6-18
Afhentning af dyr	1 pr. uge (52/år)	1 pr. uge (52/år)	6-18
Fyringsolie	12 pr. år	3 pr. år*	6-18
Diverse fragtmænd / renovation	1 pr. uge (52/år)	1 pr. uge (52/år)	6-18
I alt	360/ år	399/år	

*der anvendes varme fra gyllekøling

Der er en mindre øgning af antal af transportere i forbindelse med udvidelsen af produktionen.
Der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra gården.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at antallet af transportere ikke overskrider, hvad der er normalt for et svinebrug af den ansøgte størrelse. Yderligere vurderer kommunen, at transportvejene for gylle til markerne medfører forholdsvist få gener for områdets beboere.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for transport til og fra ejendommen:

30. Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.
31. Transport af foder og øvrige hjælpemidler til og fra ejendommen skal fortrinsvist finde sted i tidsrummet kl. 6 - 18. Transport af dyr til og fra ejendommen skal fortrinsvist ske mandag til fredag i tidsrummet kl. 8 - 18.

6.5. STØJ FRA ANLÆGGET OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ejendommens støjklender er hovedsageligt blæsning af foder i siloer, kompressorer, ventilationsanlæg, den daglige brug af traktor, læsning af dyr og transportere til/fra ejendommen. Ventilationsanlæg er stationære og kører altid. Alle andre støjklender er periodiske.

Brugen af traktor vil normalt være begrænset til at foregå i dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt arbejde der går udover dagtimerne. Transportere til og fra ejendommen samt læsning af dyr foregår ligeledes primært mellem 6-18.

Alle stationære støjklender er placeret inde i bygningerne, hvilket betyder, at der ikke er anlæg, der forårsager støjgener i naboskel.

Påfyldning af siloer, hvor kornet blæses, støjer, men er begrænset til de lyse timer i høstperioden.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at støj fra ejendommen ikke er og heller ikke forventes at blive et problem for de omkringboende. Støj fra ejendommen må dog ikke overskride de gældende krav til støjbelastning, hvilket danner grundlaget for fastsættelsen af nedenstående vilkår.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for støj fra anlægget og maskiner:

32. Såfremt der indkommer klager over støj fra produktionsanlæg og dertil knyttede aktiviteter, vil Viborg Kommune for ansøgers regning indhente dokumentation for, at støjkraevne i Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder overholdes.

6.6. STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med levering af kraftfoder og mineraler kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Ved udvidelsen vil foderforbruget ikke stige væsentligt. Foderforbruget i nudrift er på 1.118 ton/år og efter udvidelsen ca. 1.258 ton/år. Da blandingen i sig selv ikke forårsager væsentlige støvgener, vil der derfor ikke ske en forøgelse af eventuelle støvgener ved udvidelsen. Desuden vil støv der kommer fra staldanlægget og fra korn hurtigt blive opblandet i luften.

Da der sker en mindre stigning i antallet af transportere, kan det ikke udelukkes, at der kan forekomme flere støvgener, men da transporten til og fra bedriften foregår på asfalteret vej vil en forøgelse i støvgener ikke genere lokalområdet.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til at al transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel for at begrænse støvgener. Yderligere henstilles til, at alle aktiviteter på bedriften planlægges herunder også levering og udkørsel således, omgivelserne påvirkes mindst muligt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for drift og egenkontrol:

33. Driften må ikke medføre støvgener udenfor husdyrbrugets arealer.
34. Fodersiloer skal indrettes således støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

6.7. LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Staldene er etableret med mange staldvinduer, så der er noget dagslys. Arbejdslys skal manuelt aktiveres og er som regel tændt mellem 6-20.

Udendørs er der lys ved indgang til staldene samt ved udlevering. Alle steder er lyset sensorstyret. Lyset vil ikke være generende for naboer eller trafikanter.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende eller landskabelige hensyn.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles ikke vilkår for lys på ejendommen.

7. PÅVIRKNING FRA AREALERNE

7.1. UDBRINGNINGSAREALERNE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Bedriften har 178,71 ha i ejede og forpagtede arealer til udbringning af husdyrgødning. Desuden er der aftalearealer på i alt 209,43 ha.

Størstedelen af udbringningsarealerne ligger tæt på ejendommen omkring Ørum og Mollerup, idet der dog er ca. 9,2 km til de fjernest beliggende udbringningsarealer ved Hammershøj. På alle arealerne udbringes husdyrgødning svarende til 1,4 DE/ha. Oversigt over udbringningsarealerne er præsenteret i tabel 7.1. Arealernes placering fremgår af bilag 2. Det fremgår, at der er anvendt et referencesædskifte.

Tabel 7.1. Udbringningsarealer.

Ejede og forpagtede arealer.

Navn	Ha	Drænet	JB type	Vandet	Sædskifte	Ref. sædskifte	N-kl-0	N-kl-1	N-kl-2	N-kl-3	G. vand	P-kl-0	P-kl-1	P-kl-2	P-kl-3
1-0	7,98 Ha	Nej	JB4	Nej	S4	S4	7,98 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,74 Ha	7,98 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
1-1	5,84 Ha	Nej	JB4	Nej	S4	S4	5,84 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,84 Ha	5,84 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
2-0	8,12 Ha	Nej	JB4	Nej	S4	S4	8,12 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	8,12 Ha	8,12 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
2-1	18,64 Ha	Nej	JB4	Nej	S4	S4	18,64 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	18,64 Ha	18,64 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
5-0	3,96 Ha	Nej	JB4	Nej	S4	S4	3,96 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,96 Ha	3,96 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
5-1	4,93 Ha	Nej	JB4	Nej	S4	S4	4,93 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,06 Ha	4,93 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
6-0	2,99 Ha	Nej	JB4	Nej	S4	S4	2,99 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,99 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
13-0	7,94 Ha	Nej	JB4	Nej	S4	S4	7,94 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	7,94 Ha	7,94 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
14-0	10,34 Ha	Nej	JB4	Nej	S4	S4	10,34 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	10,34 Ha	10,34 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
14-1	8,65 Ha	Nej	JB4	Nej	S4	S4	8,65 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	8,65 Ha	8,65 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
15-0	6,77 Ha	Nej	JB4	Nej	S4	S4	6,77 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,77 Ha	6,77 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
16-0	13,68 Ha	Nej	JB4	Nej	S4	S4	13,68 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,86 Ha	13,68 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
17-0	5,93 Ha	Nej	JB4	Nej	S4	S4	5,93 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,93 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
18-0	14,22 Ha	Nej	JB4	Nej	S4	S4	14,22 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	14,22 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
19-0	9,58 Ha	Nej	JB4	Nej	S4	S4	9,58 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	9,58 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
20-0	10,36 Ha	Nej	JB4	Nej	S4	S4	10,36 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	10,36 Ha	10,36 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
20-1	10,35 Ha	Nej	JB4	Nej	S4	S4	10,35 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	10,35 Ha	10,35 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
27-0	2,06 Ha	Nej	JB4	Nej	S4	S4	2,06 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,06 Ha	2,06 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
28-0	4,71 Ha	Nej	JB4	Nej	S4	S4	4,71 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,71 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
30-0	14,25 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	14,25 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	14,25 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
30-1	7,41 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	7,41 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	7,41 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Total:	178,71 Ha						178,71 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	105,69 Ha	178,71 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha

Aftalearealer.

Navn	Ha	Områder omfattet af N- eller P-Klasse 1-3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
BT-1	17,34 Ha	Nej	Nej
BT-2	0,57 Ha	Nej	Nej
BT-3	2,10 Ha	Nej	Nej
BT-4	2,71 Ha	Nej	Nej
BT-8	2,43 Ha	Nej	Nej
FK-1	4,96 Ha	Nej	Nej
FK-2	1,10 Ha	Nej	Nej
FK-3	7,39 Ha	Nej	Nej
FK-4	2,38 Ha	Nej	Nej
JJ-1	12,93 Ha	Nej	Nej
JJ-2	2,30 Ha	Nej	Nej
KD-1	12,64 Ha	Nej	Nej
KD-2	13,68 Ha	Nej	Nej
PB-1	11,30 Ha	Nej	Nej
PB-2	30,98 Ha	Nej	Nej
PF-1	4,59 Ha	Nej	Nej
PF-2	12,32 Ha	Nej	Nej
PF-3	10,55 Ha	Nej	Nej
PH-1	2,36 Ha	Nej	Nej
PH-2	0,37 Ha	Nej	Nej
PH-3	1,11 Ha	Nej	Nej
PH-4	0,73 Ha	Nej	Nej
PH-5	4,52 Ha	Nej	Nej
SK-1	0,72 Ha	Nej	Nej
SK-2	4,77 Ha	Nej	Nej
GA-107-0	5,68 Ha	Nej	Nej
GA-107-1	8,12 Ha	Nej	Nej
Navn	Ha	Områder omfattet af N- eller P-Klasse 1-3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
GA-107-2	16,97 Ha	Nej	Nej
GA-141-0	5,61 Ha	Nej	Nej
GA-141-1	4,19 Ha	Nej	Nej

Samlet areal: 209,43 Ha

Markkortet er udarbejdet på baggrund af oplysninger modtaget fra planteavlskonsulenten og ansøger. Alle arealer er sandjorde, som ikke er dræned.

Ansøger driver arealerne med afgrøder der svare til standart sædskiftet S4.

Nedenstående tabel 7.2 viser hvordan bedriftens areal er sammensat og hvor mange hektar, der ligger i udpegede og følsomme områder:

Tabel 7.2: Udspretningsarealer fordelt på følsomme områder.

	I alt, ha	Nitrat-klasse 0	NFI	Fosfor-klasse 0
Ejet	178,71	178,1	105,69	178,71
I alt	178,71	178,1	105,69	178,71

Alle udbringningsarealerne ligger udenfor nitratklasser og fosfor-klasse 1 - 3.

105,69 ha ligger indenfor nitratfølsomt indvindingsområde, og der er derfor skærpede krav til udvaskningen af nitrat fra rodzonen.

Udbringningsarealerne afvandes dels til Hjarbæk fjord via Skals å-systemet og dels til Randers fjord via Gudenå-systemet.

Ingen af udbringningsarealerne tilhørende Østergade 55 ligger tæt på § 7 beskyttede naturområder eller i bufferzone I til disse områder. Det vurderes som følge af den store afstand ikke at være nogen påvirkning fra arealerne på § 7 arealer.

Ingen af udbringningsarealerne ligger indenfor Natura 2000 område.

7.2. § 3 BESKYTTET NATUR OG BESKYTTEDE VANDLØB

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I umiddelbar tilknytning til udspretningsarealerne er der registreret 7 naturområder beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Der er tale om 5 moser og 2 enge. Der er registreret et ammoniakfølsomt naturareal (et overdrev) inden for 30 meter fra udspretningsarealerne.

To mindre strækninger langs udspretningsarealerne ligger ned til to B1 målsatte vandløb.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Udbringningsarealerne ligger forholdsvist robust med meget få registrerede naturarealer tæt på. De fleste af naturarealerne er besigtiget i starten af 90'erne. Besigtigelsesrapporterne beskriver generelt naturarealerne som værende ikke særlig værdifulde. Vurderet ud fra luftfotos er der ikke noget der tyder på, at forholdene er ændret væsentligt siden 90'erne.

Tæt på udspretningsareal PF-3 og PF-2 ligger der et mindre § 3 registreret overdrev. Overdrevet er besigtiget i 1994. Besigtigelsesrapporten beskriver overdrevet som værende under kraftig tilgroning, uafgræsset og med spredte enebærbuske. Det fremgår af luftfoto fra 2010, at der er foretaget en delvis rydning af arealet, så det fremstår som et mere naturligt overdrev. Modsat tidligere foregår der afgræsning på dele af arealet.

Overdrevet er muligvis i en bedre tilstand i forhold til besigtigelsen i 1992. Afstanden til § 3 afgrænsningen fra udspretningsarealet er ca. 5 meter ved det tætteste punkt. Med regelændringen om at mere gylle skal nedfældes fra 1. januar 2011, vil ammoniakbelastningen på overdrevet generelt blive mindre. Dette sammenholdt med at overdrevet ikke ligger direkte op til udspretningsarealerne gør, at det vurderes, at overdrevet ikke vil blive påvirket væsentligt af driften på udbringningsarealerne hørende til Østergade 55.

Det vurderes at de to vandløbsstrækninger på hhv. 40 meter og 65 meter langs Morild Bæk og Løvskal Bæk er tilstrækkeligt beskyttet af bræmmebestemmelserne jf. vandløbslovens § 69. Terrænet ned mod bækkene er relativt fladt, og risikoen for afstrømning vurderes at være minimal.

7.3. KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL FJORD & HAV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Udbringningsarealerne afvandes dels via Nørreå-systemet til Randers Fjord og dels via Skals å-systemet til Hjarbæk Fjord.

Randers Fjord og en del af Nørreå-dalen udgør en del af henholdsvis habitatområde nr. 14 og habitatområde nr. 30. Skals å-dalen og Hjarbæk fjord er en del af habitatområde nr. 30. Hjarbæk Fjord indgår også i EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 24. I Skals å-systemet indgår endvidere Tjele Langsø, hvortil en del af de nordvestligst beliggende udbringningsarealer afvandes.

Hjarbæk Fjord er målsat til kystvand med skærpet målsætning (A). Kystvand med skærpet målsætning dækker over: Marinbiologiske interesseområder, naturvidenskabeligt referenceområde, internationale beskyttelsesområder, badeområder, vildtreservater, og områder med vanddybder på mindre end 3 meter (ålegræsbeltet).

Hjarbæk Fjord er som nævnt en del af Natura 2000 område nr. 30; Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, samt Skravad Bæk, der bl.a. er udpeget som EF-habitatområde nr. 30; Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skravad Bæk og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 24; Hjarbæk Fjord og Simested Fjord.

Udpegningsgrundlaget for EF-habitatområde nr. 30 er beskrevet i afsnit 5.1.

Tjele Langsø er et Natura 2000 område, habitatområde nr. 33 og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 16.

H33, Tjele Langsø domineres helt overvejende af selve Tjele Langsø med tilgrænsende enge og ellesumpe. Desuden forekommer vandløb. I området findes en række vigtige rigkærs- og overdrevslokaliteter med sjældne arter. Den sydøstlige tarm af habitatområdet omfatter Vinge Mølle med mølledam og omkringliggende stejle overdrevsskrænter. I dette område findes sjældne habitater og plantearter, der knytter sig til disse, bl.a. vældmose. Udpegningsgrundlaget for EF-habitatområde 33, Tjele Langsø og Vinge Møllebæk er:

"1096 Bæklampret", **"1355** Odder", **"1393** Blank seglmos", **"3130** Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden", **"3150** Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks", **"3260** Vandløb med vandplanter", **"6210** Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (vigtige orkidélokalteter)", **"6230** * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund", **"6410** Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop", **"6430** Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn", **"7220** * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand", **"7230** Rigkær", **"9110** Bøgeskove på morbund uden kristtorn", **"9160** Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund", **9190** Stilkegeskove og -krat på mager sur bund", **91D0** * Skovbevoksede tørvemoser", **"91E0** * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld" (*: Prioriterede habitat typer).

F16, Tjele Langsø omfatter, ud over selve vandfladen af Tjele Langsø, også de dyrkede arealer omkring Tjele Gods, der især tidligere udgjorde den foretrukne fourageringsplads for overvintrende sædgæs. Denne art er udpegningsgrundlaget for F16, Tjele Langsø.

Den yderste del af Randers Fjord er udpeget som Natura 2000 område nr. 14; Aalborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord. Natura 2000 område nr. 14 er udpeget som EF fuglebeskyttelsesområde F15; Randers og Mariager Fjorde og Ålborg Bugt, sydlige del samt Habitatområde H14 Aalborg Bugt, Randers

Fjord og Mariager Fjord.

For Randers Fjord gælder, at det med stor sikkerhed også bliver nødvendigt at reducere tilførslen af næringsstoffer væsentligt for at kan opfylde målsætningen i 2015. Det gælder først og fremmest den vandbårne tilførsel af næringsstoffer, hvor der især er behov for at reducere næringsstofftilførslerne fra landbrugsarealer.

Udpegningsgrundlaget for F15 er pibesvane, sangsvane, klyde, hjejle, fjordterne, havterne, dværgterne, skarv, knopsvane, lysbuget knortegås, gravand, bjergand, ederfugl, sortand, fløjlsand, hvinand og stor skallesluger.

Udpegningsgrundlaget for H14 er: Havlampret, flodlampret, stavsild, odder, spættet sæl, mygblomst, sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand, flodmundinger, mudder- og sandflader blotet ved ebbe, kystlaguner og strandsøer, større lavvandede bugter og vige, enårig vegetation på stenede strandvolde, vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand, strandenge, forstrand og begyndende klitdannelser, hvide klitter og vandremiler, stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit), kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede), kystklitter med gråris, kystklitter med selvsåede bestande af hjemmehørende træarter, fugtige klitlavninger, kystklitter med enebær, kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger, næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks, brunvandede søer og vandhuller, vandløb med vandplanter, tørre dværgbusksamfund (heder), enekrat på heder, overdrev eller skrænter, meget tør overdrevs- eller skræntvegetation på kalkholdigt sand, overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund, artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund, tidvis våde Miljøgodkendelse 31 enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop, rigkær, bøgeskove på morbund uden kristtorn, bøgeskove på mul bund, egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund, stilkegeskove og - krat på mager sur bund, skovbevoksede tørvemoser og elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld.

Kystlaguner og strandsøer, stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit), kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede), kystklitter med enebær, meget tør overdrevs- eller skræntvegetation på kalkholdigt sand, artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund, skovbevoksede tørvemoser og elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld er prioriterede naturtyper.

Havområdet indeholder vigtige rasteområder for en række fuglearter, herunder 11 arter af andefugle, samt skarv og hjejle. På småøerne og strandengene yngler tre ternearter samt klyde. Randers Fjord er desuden et vigtigt område for fiskearterne stavsild og hav- og flodlampret.

Havområdet rummer fem marine naturtyper, hvoraf sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand udgør mere end 50 %. Randers Fjord udgør Østjyllands eneste naturtype, som kan betegnes flodmunding. De biologiske forhold i fjorden er væsentlig påvirket af forhøjede tilførsler af næringsstoffer fra Gudenåens opland og periodevis iltsvind med forringede forhold for vegetation, bunddyr og fisk.

Effekten af eutrofieringen på de marine naturtyper forventes ikke ophørt inden 2015 jf. Århus Amts basisanalyse del II. Der kan derfor fortsat forventes en reduceret dybdeudbredelse af ålegræs og makroalger og risiko for at bunddyr og fisk dør i området.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Husdyrloven bygger på en forudsætning om et omtrentligt konstant dyrehold i Danmark. Der forventes således en betydelig afvikling af husdyrholdet på mange bedrifter/ejendomme samtidig med at nogle få bedrifter ekspanderer. Når der ikke sker en udvidelse af husdyrproduktionen, vil der som udgangspunkt heller ikke fremkomme en merbelastning fra husdyrproduktionen. På baggrund af den forventede levetid på staldanlæg er det vurderet, at samtlige ejendomme over 75 DE i løbet af en 10-årig periode vil gennemgå ændringer, som betinger en miljøgodkendelse. Miljøgodkendte husdyrbrug vil herefter re-

præsentere ca. 90 % af husdyrproduktionen. Miljøgodkendelse af samtlige husdyrproduktioner kombineret med et uændret dyrehold samt beskyttelsesniveauet fastlagt i godkendelsesbekendtgørelsen vil føre til en reduceret belastning i forhold til den nuværende situation, da der i de enkelte sager vil blive fastsat skærpede krav særligt i forhold til de sårbare dele af oplandene til de internationale beskyttelsesområder.

Kvælstof

Oplandet til Hjarbæk Fjord dækker et areal på ca. 120.000 ha, medens oplandet til Randers Fjord udgør ca. 325.600 ha. Oplandet til Tjele Langsø udgør ca. 6000 ha, men da miljøtilstanden i Tjele Langsø i høj grad er styret af fosfortilførslen er det ikke relevant at sammenholde udbringningsarealernes størrelse med oplandet til søen, idet fosfortilførslen hovedsageligt kommer fra risikoarealer.

Miljøstyrelsen har opstillet afskæringskriterier for skadevirkning af nitratudvaskning til overfladevande.

Viborg Kommune har vurderet det omhandlede projekt i forhold til de af Miljøstyrelsen opstillede afskæringskriterier og har vurderet, at projektet lever op til de opstillede forudsætninger, således at projektet ikke skader de omtalte Natura 2000 områder, Hjarbæk Fjord og dele af Randers Fjord, idet det bemærkes, at miljøtilstanden i Tjele Langsø primært er styret af fosfortilførslen..

Viborg Kommune baserer vurderingen på følgende:

- Dyretrykket i det aktuelle opland skønnes på baggrund af Miljøstyrelsens oversigt over udviklingen i dyretrykket ikke at have steget med mere end 5 % siden 1. januar 2007.
- Viborg Kommune har ikke kendskab til andre kilder til nitratudvaskning end husdyrproduktioner, der har givet anledning til en væsentlig øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007.
- Nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, udgør væsentligt mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning til de aktuelle områder.

I IT-ansøgningen er beregnet en nitratudvaskning fra rodzonen på 59,3 kg N/ha/år. Det kan skønnes, at 25 % af nitratudvaskningen fra rodzonen når frem til de marine områder – svarende til ca. 15 kg N/ha/år eller i alt ca. 6 tons N/år.

Kvælstofbelastningen på Hjarbæk Fjord udgør 2-2.500 Tons/år, medens kvælstofbelastningen på Randers Fjord udgør 3-7.000 tons/år. Kvælstofbelastningen på de marine områder fra Østergade 55 vil således udgøre væsentligt mindre end 1 % på områderne.

Fosfor

Ejendommen og udbringningsarealerne ligger i et sandet område. Ansøger har oplyst, at alle udbringningsarealer ikke er drænede. Dermed ligger arealerne i fosforklasse 0, selvom der er småpletter i markerne, som er lavbundsarealer i okkerklasse 2 eller derover.

Ingen af udbringningsarealerne skråner ned mod vandløb eller søer. Der er ikke vandløb tæt på udbringningsarealerne. Der er generelt forbud mod udbringning af gylle på arealer, der skråner mere end 6 grader ned mod vandløb eller søer. søer over 100 m² eller fjorde inden for en afstand af 20 m fra vandløbs, søens eller fjordens øverste kant.

Der er i ansøgningssystemet beregnet en fosfortildeling på 32 kg/ha, og det generelle krav til P-overskuddet er beregnet til at være overholdt.

Da alle udbringningsarealerne ligger uden for de udpegede risikoarealer i relation til fosfor, men i oplandet til Hjarbæk Fjord, Tjele Langsø og Randers Fjord, som er fosforfølsomme Natura 2000 områder har Viborg Kommune foretaget en supplerende konkret vurdering af arealerne i forhold til habitatforpligtelserne.

Der er i ansøgningssystemet beregnet et fosforoverskud på 12,3 kg P/ha/år, og kravet til P-overskuddet er beregnet til at være overholdt.

Et fosforoverskud på 12,3 kg P/ha/år giver et samlet overskud i retsbeskyttelsesperioden (8 år) på 98,4 kg P/ha eller en forøgelse i jordens fosforindhold på ca. 5 %.

Worst case udvaskningen for alle udbringningsarealerne udgør $388 * 1 \text{ kg P} = 388 \text{ kg P}$.

Worst case påvirkningen fra husdyrbruget udgør ca. 24 kg P.

Sammenholdes worst case påvirkningen fra husdyrbruget med de faktiske tilførsler til henholdsvis Hjarbæk Fjord (40 tons P/år), Randers Fjord (130 tons P/år) og Tjele Langsø Tjele Langsø (2-3 tons P/år) vil man konstatere, at husdyrbruget bidrager med væsentligt mindre end 1 % af den samlede tilførsel til henholdsvis Hjarbæk Fjord, Randers Fjord og Tjele Langsø, idet det bemærkes, at kun ca. 12 ha af udbringningsarealerne afvandes til Tjele Langsø.

Denne vurdering fører således til, at der ikke er akut behov for at stille krav i forhold til fosfor udløst af arealerne beliggende i oplandet til Hjarbæk Fjord, Tjele Langsø og Randers Fjord.

Samlet vurderer Viborg Kommune, at udvaskningen af kvælstof og fosfor til Hjarbæk Fjord, Tjele Langsø og Randers Fjord hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området medfører væsentlig negativ påvirkning af disse områders tilstand.

Vandløb anses primært for transportveje for næringsstoffer fra opland til recipient. På den baggrund vurderes det, at udvaskningen af kvælstof og fosfor fra udbringningsarealer ikke vil have en væsentlig påvirkning på tilstanden i åsystemer der leder til Hjarbæk Fjord, Tjele Langsø og Randers Fjord.

7.4. KVÆLSTOF TIL GRUNDTVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

105,69 ha af ansøgers harmoniareal er beliggende inden for et nitratfølsomt indvindingsområde, se bilag 3. Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem har beregnet udvaskningen af kvælstof fra rodzonen i ansøgt produktion til 67 mg nitrat/liter, som er på niveau med den maksimalt tilladte nitratudvaskning (udvaskningen i nudrift). Resultatet er opnået ved hjælp af 6,6 % ekstra efterafgrøder.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer på baggrund af beregningerne i IT-ansøgningssystemet, at kravet til nitratudvaskning inden for det nitratfølsomme indvindingsområde er overholdt ved brug af ekstra efterafgrøder ud over de lovpligtige.

VILKÅR

Baseret på ovenstående stilles følgende vilkår i forhold til kvælstof udvaskning til grundvand.

35. Der skal på bedriften etableres 6,6 % ekstra efterafgrøder ud over Plantedirektoratets krav.

7.5. PÅVIRKNING AF ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSKRAV (BILAG IV ARTER)

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer på eller omkring landbrugsejendommen og udbringningsarealerne. På baggrund af faglig rapport nr. 635/2007 fra Danmarks Miljøundersøgelser samt kommunens øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at der kan være: vandflagermus, sydflagermus, damflagermus, brandts flagermus, frynseflagermus, langøret flagermus, brunflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø, strandtudse og grøn kølleguldsmed. Heraf er brandts flagermus, damflagermus, frynseflagermus, odder, løgfrø og grøn kølleguldsmed optaget på Rødlisten som sårbare arter.

Flagermus benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvalen. Føden består af insekter som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og levende hegn. De enkelte arter af flagermus har forskellige præferencer mht. fødesøgningsområde. Der er ingen registreringer af flagermus nær ejendommens anlæg eller udbringningsarealer, men det kan ikke udelukkes at én eller flere arter kan raste eller yngle i området.

Odderen lever i tilknytning til vådområder, og den findes i såvel stillestående som rindende vand i især moser og søer med store rørskovsområder. For at odderen kan trives i levedygtige bestande, skal der være våde naturområder med et højt naturindhold. Odderens yngle- og rasteområder kan være svære at lokalisere, men de knytter sig primært til moser, krat, skov eller andre naturområder der er relativt uforstyrret.

Markfirben findes spredt i landskabet på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejstrækninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Markfirbenet yngler på solvendte skrånninger som er af altafgørende betydning for den. Ynglesuccesen er betinget af, at æglægningen kan finde sted i varm, løs, veldrænet jord af gruset eller sandet karakter

Stor vandsalamander yngler i vandhuller af meget forskellig størrelse. Det er ikke unormalt at finde den i vandhuller på under 100 m². Arten kan findes ynglende i vandhuller under tilgroning, men der skal være sol på næsten hele vandfladen for at bestanden kan klare sig på længere sigt. Som hovedregel yngler den ikke i vandhuller med hundestejler og andre fisk. Stor vandsalamanders levesteder og rasteområder på land ligger oftest nær vandhullet, hvor der er gode skjulesteder (grene, sten, o.lign.), gerne med store mængder af dødt ved under naturligt henfald. Størstedelen af bestanden opsøger levesteder inden for få hundrede meter fra ynglestederne, men enkelte individer kan vandre op til 1 km.

Næringsberigelse som følge af gødningspåvirkning, forringer yngleområderne. Dårlig vandkvalitet som følge af næringsberigelse har en meget markant skadelig virkning på salamandrenes ynglesucces. Derudover kan næringsberigelsen betyde, at vandhullerne hurtigt gror til.

Løgfrøen yngler i et bredt spektrum af lavvandede vandhuller, søer og vådområder, og kan også yngle i temporære vandhuller og oversvømmelser. Ynglesucces kræver lysåbne vådområder eller vådområder med lysåbne og lavvandede partier. Arten opholder sig uden for vandhullet især på arealer med løs sandet overjord, og især på steder hvor der er partier med lav vegetation, bare sandflader eller bar muldjord, hvor det er let for frøen at grave sig ned.

Løgfrøen er nataktiv, og om dagen ligger løgfrøen nedgravet i jorden, typisk 10 – 30 cm under overfladen. Med dens skjulte levevis er arten normalt umulig at finde på land uden for yngletiden.

Spidssnudet frø kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Spidssnudet frø yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. Den største ynglesucces opnår arten i vandhuller uden fisk.

Spidssnudet frø er i høj grad afhængig af, at der nær ynglestederne findes gode levesteder på land. En stor del af spidssnudet frøs yngle- og rasteområdet, men langt fra alle, er omfattet af naturbeskyttelsens § 3. Ødelæggelse og forringelse af yngle- og rasteområder omfatter bl.a. rydning, opfyldning til byggeri, belastning med spildevand, fragmentering pga. veje mm.

Grøn kølleguldsmed er tilknyttet vandløb med solåbne strækninger. Grøn kølleguldsmed yngler i hurtigt strømmende rene, iltrige vandløb, laven lever nedgravet i sand eller grus. De voksne guldsmede opholder sig overvejende tæt på vandløbet, dog kan ikke kønsmodne individer strejfe til andre lokaliteter såsom solåbne skovlysninger.

Ødelæggelse og forringelse af artens trivsel omfatter bl.a. tilgroning af lysåbne vandløbsstrækninger, forurening af vandløbene, med organisk eller uorganiske stoffer (som tilledning af okker).

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Samlet vurderer Viborg Kommune, at registrerede bilag IV arter samt bilag IV arter som potentielt kan have levested i området omkring ejendommen Østergade 55 og de tilhørende udbringningsarealer, ikke påvirkes af den forestående etablering af anlæg og drift af udbringningsarealerne på ejendommen Østergade 55.

VILKÅR

Baseret på ovenstående stilles ingen vilkår i forhold til påvirkning af bilag IV arter.

8. BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

BAT er en fællesbetegnelse for teknik, som kan begrænse forurening fra stalde eller lager. Teknik, der har opnået betegnelsen BAT, er også vurderet med hensyn til miljø, økonomi (nybyggeri) og dyrevelfærd.

Der foreligger følgende oplysninger vedrørende BAT.

Energibesparende foranstaltninger

Anvendt BAT

Der anvendes lavenergi lysstofrør i staldanlægget, hvor det er muligt.

Udendørs vil der kun blive opsat belysning meget få steder. Denne belysning er sensorstyret. Indendørs staldbelysning er tændt efter behov, normalt i tidsrummet 6-20. Staldbelysningen rengøres efter hvert hold, så nytteværdien af belysningen er optimal i forhold til en energiforbruget. I varmelamper er der mindre energiforbrug end normalt, og de bruges kun 1-2 dage, hvorefter varmeplader i gulvet overtager varmfunktionen for smågrisene.

Der er etableret fugt-/temperaturstyret undertryksventilation som kun kører med det minimale behov. Ventilationen er frekvensstyret på såvel eksisterende som ny ventilation, således at omdrejningerne nedsættes i stedet for at åbne spjæld – dette nedsætter energiforbruget, når anlægget kører med mindre end maksimal ventilation. Ventilatorer og rør rengøres ved holdskift. Dette sikrer, at der ikke bruges unødigt meget energi pga. modstand fra støv og skidt.

Det er valgt at genindvinde varme fra gyllen. Denne varme bruges til opvarmning af beboelse og stalde.

Fravalgt BAT

Der er ikke valgt naturlig ventilation, som ikke forbruger energi. Løsningen er fravalgt, da det ikke passer sammen med det valgte staldsystem samt forøget risiko for sygdomme i besætningen.

Vandbesparende foranstaltninger

Anvendt BAT

Vandbesparelser opnås ved, at der er placeret drikkekopper med niveaufølere, så der ikke opstår spild.

Vandforbruget ved rengøring af stalde minimeres ved efter hvert hold at iblødsætte staldene og derefter vaske med koldt vand i højtryksrensere. Dette er den mest vandbesparende metode.

For at minimere unødigt spild tjekkes ventiler og vandrør jævnligt for utætheder. Der vil være en visuel kontrol dagligt, samt ved holdskifte, hvilket er muligt da alle rør er synlige. Eventuelle lækager repareres så vidt muligt med det samme.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af højtryksrensere, drikkenipler over trug). Vandforbruget måles ikke som sådant men tjekkes løbende (ca. en gang om måneden). Staldene kontrolleres dagligt, og der udføres små reparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.

Fravalgt BAT

Vandforbruget registreres ikke udover årsafregning fra Ørum Vandværk. Vandforbrug minimeres dog som nævnt ovenfor.

Management / egenkontrol

Anvendt BAT

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

Energiforbrug registreres løbende på PC.

Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer, at der ikke opstår ressourcepild. Rengøring i og omkring bygningerne og siloer foretages jævnlige med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Der bruges mindst mulig vand til overbrusning. Overbrusning bruges som køling af grisene de varmeste måneder af året (nedsætter ammoniakfordampning og energiforbrug til ventilation). Overbrusning bruges ved optræk til tilsmudsning i en sti (nedsætter ammoniakfordampning).

Der foretages daglige tjek og vedligeholdelse af anlægget.

Ventilations-/strømsvigtalarmer afprøves minimum månedligt.

Alt foder fremstilles af gode og sunde råvarer. Foderet får en fysisk form og et indhold af næringsstoffer, der dækker dyrenes behov. Lagring foregår, så foderkvaliteten bevares, og der ikke sker tab til omgivelserne.

Ved dyrkning og indkøb af fodermidler sikres det, at foderet er fri for sundhedsskadelige mængder af uønskede stoffer, der kan påvirke dyrenes velfærd negativt eller overføres til slutproduktet.

Stalde, siloer og udenomsarealer renholdes for at sikre hygiejniske forhold.

Døde grise bortskaffes 1 gang ugentligt.

Affald bortskaffes ugentligt vha. industrirenovation eller til kommunal modtagestation.

Sygdomme vil blive forebygget af hensyn til dyrenes trivsel samt for at begrænse forbruget af medicin. Staldene er indrettet, så de fremmer en god hygiejne og giver mindst mulig belastning for dyrene. Der er sektioneret for at nedbringe risikoen for overførsel af smitte mellem dyrene.

Der indrettes særlige stier til håndtering af syge dyr. Der vil blive fokuseret på det enkelte dyr og udarbejdet manualer, således at der træffes de rigtige beslutninger, når et dyr bliver syg eller ikke trives i flokken.

Medarbejderne orienteres om miljøkravene til bedriften og er ligeledes orienteret om indholdet i beredskabsplanen, der ajourføres årligt, eller når vigtige telefonnumre ændres.

Medarbejdere holdes ajour med nye krav og regler på regelmæssige personalemøder.

Der udarbejdes en opdateret beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

Fravalgt BAT

Intet.

Foder

Anvendt BAT

Foderet optimeres efter grisenes næringsstoffebhov for at undgå overforsyning, der vil ende i gyllen som uudnyttede næringsstoffer.

Proteinindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret. Når proteinindholdet reduceres, vil mængden af overskudsprotein i gyllen reduceres – og dermed vil der være mindre kvælstof, der kan fordampe. Reduktion af protein i foderet sker dels løbende gennem avlsarbejde (bedre genetik for grisene og bedre fordøjelighed af foderet), og dels ved, at syntetiske aminosyrer tilsættes i stedet for råvarer med højt proteinindhold, hvorved proteinindholdet generelt sænkes.

Foder, tilvækst, dyr ind og dyr ud af ejendommen styres vha. Agrosoft-programmet, som ajourføres via PDA-registreringer i stalden dagligt. Bl.a. således, at der kun bruges nøjagtig den mængde foder og de mineraler, dyrene har brug for. Og således, at der ikke sker overforsyning med foder, som vil ende i gyllen som uudnyttede næringsstoffer.

Ejendommen dyrker hovedparten af det korn, der bruges til foder. Foderet blandes med indkøbt sojaskrå, fiskemel, fedt og mineralforblending. Der foretages analyse af kornet, når der er høstet, ligesom der er lavet analyser af de indkøbte fodermidler, der skal blandes i kornet. Analyserne foretages for at sikre optimal fodring og ensartethed. Foderplaner udarbejdes i samarbejde med fodringskonsulent.

Der anvendes fasefodring til søer og polte, som tildeler den enkelte dyregruppe/vægtklasse den nødvendige andel protein og fosfor. Der er foretaget justeringer i foderet til søer og polte.

Foderanlægget vil blive eftersat og justeret jævnlige, og vil en gang om året blive eftersat af en service-tekniker.

Fravalgt BAT

Der ønskes ikke krav til bestemte mængder af benzoesyre og fytase i foderet.

Staldindretning

Anvendt BAT

Angående BAT er der flere forskellige definitioner på, hvad BAT er. Dels er der referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv svineproduktion (BREF), dels er der teknologibladene og dels er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger.

I BREF står der følgende staldsystem er BAT:

- Et fuldspaltegulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle.
- Et delvis spaltegulv med reducerede gødningskanaler med hældende væg og et vakuumsystem.
- Et delvis spaltegulv med centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevæg og en hældende gødningsbeholder.

Dansk Svineproduktion påpeger at de to sidste systemer ikke er etableret herhjemme.

For so-produktion er der to teknologiblade:

- Svovlsyrebehandling af sogylle
- Køling af gylle i svinestalde

Delvis spaltegulv, som staldene er etableret med, har en lavere ammoniakfordampning end fuldspaltegulv. Det forudsætter, at der opretholdes en god stihygiejne i staldene, da tilsmudsede overfalder giver en høj ammoniakfordampning og lugtemission fra stalden.

Udover BREF og BAT-byggebladene er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger. Med de angivne tilpasninger, kommer systemet til den konklusion, at ammoniakreduktionskravet er overholdt. Ammoniakreduktionskravet er politisk vedtaget og indarbejdet i www.husdyrgodkendelse.dk.

Der foretages overbrusning af spalteareal til markering af søle- og gødeområde til de drægtige søer og polte. Overbrusningsanlægget anvendes ved iblødsætning af stalde ved rengøring i staldene.

På baggrund heraf antages, at det eksisterende staldsystem kan fortsætte indtil videre.

Fravalgt BAT

Der er valgt ikke at etablere luftrensere og forsuringsanlæg, da der bliver etableret gyllekølingsanlæg i den nye løbe-drægtighedsstald. Lugtrensning etableres ikke, da det ikke umiddelbart er nødvendigt i forhold til naboer. Etablering og drift af sådanne systemer vurderes at være unødigt omkostningsfuldt.

Opbevaringsteknik

Anvendt BAT

Der anvendes beton-gyllebeholdere til opbevaring af rågylle. Gyllebeholderne er stabile beholdere lavet af typegodkendt beton, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.

Beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttet imod tæring.

Der foretages lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder, at beholderne. Der er ingen ventiler i beholderne.

Eftersom der på ejendommen er tale om:

- Stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- Beholdernes bund og vægge er tætte
- Der er ingen spjæld men alt gyllen overpumpes via neddykket rør
- Gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning
- Optimalt flydelag

og beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen, vurderes det, at der er BAT med hensyn til gødningsopbevaring.

Fravalgt BAT

Der er ikke valgt overdækning af gyllebeholder, da den bliver placeret mere end 300 m til nærmeste nabo.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer på baggrund af en proportionalitetsvurdering, at projektet lever op til kravet om BAT.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår i forhold til BAT:

36. Ved fremtidige ændringer i produktionsprocesser eller råvarer, hjælpestoffer og produkter skal der tages højde for mulig forureningsbegrænsning på basis af principper om bedst tilgængelig teknik.
37. Ved tilsyn skal der på tilsynsmyndighedens forlangende redegøres for, hvilke renere teknologier, der er indført på ejendommen, samt i hvilket omfang der er sket substitution til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.

9. ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET

9.1. ALTERNATIVE LØSNINGER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der vil ikke være alternative placeringer af den projekterede stald, da drægtighedsstalden skal etableres i direkte forbindelse med løbestalden. Stalden vil også komme for tæt på naboer, hvis den placeres andre steder end den valgte. Derudover er den bedste placering nord for det eksisterende staldanlæg, da det ikke er hensigtsmæssigt at transportere drægtige søer for langt. Det er vigtigt, at drægtighedsstalden er placeret tæt ved farestaldene, så det er nemt at flytte søerne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer samlet set, at der er ikke gode alternativer til det ansøgte projekt.

9.2. 0-ALTERNATIV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Såfremt det planlagte projekt ikke gennemføres vil den nuværende produktion fortsætte, indtil den i 2013 bliver ulovlig. Der er i de eksisterende stalde ikke mulighed for og plads til at have løsgående drægtige søer.

Gennemføres projektet ikke vil ejendommens økonomi ikke være bæredygtig og de lovkrav, der træder i kraft 2013 kan ikke overholdes.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er Viborg Kommunes vurdering, at miljøpåvirkningen fra anlægget på Østergade 55 samlet set ikke vil påvirke lokalområdet i negativ retning.

Med hensyn til nabogener set i forhold til 0-alternativet, er det Viborg Kommunes vurdering, at produktionen ikke vil betyde større gener.

Det er Viborg Kommunes vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser, at 0-alternativet, dvs. fastholdelse af et konstant produktionsniveau vil være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på slagterierne, men også i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.), og som følge af dette må det kunne forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

10. HUSDYRBRUGETS OPHØR

I forbindelse med et eventuelt ophør af husdyrproduktionen vil stalde, gyllekanaler, kornsilo, foderlade og maskinhus blive tømt og rengjort. Desuden vil ejendommen bygninger blive vedligeholdt, således at ejendommen ikke forfalder. Ved ophør vil ejendommen så vidt det er muligt blive solgt som landbrugsvirksomhed.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at de nævnte tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår i forhold til husdyrbrugets ophør:

38. I tilfælde af produktionsophør skal stalde og anlæg for opbevaring af husdyrgødning, foder og kemikalier tømmes og rengøres.

11. EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

Husdyrbruget varetager selv en del af kontrollen af den daglige drift som er følgende:

Staldene kontrolleres dagligt, og der udføres små reparationer med det samme eller tilkaldes service.

Den daglige drift af ejendommen drives efter princippet 'et godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse', således at anlægget giver mindst mulig miljøbelastning og færrest gener for omgivelserne. Markdriften søges tilrettelagt således, at udvaskningen af næringsstoffer minimeres og overfladisk afstrømning undgås.

Personalet på ejendommen bliver løbende efteruddannet, og der er flere fagkonsulenter knyttet til ejendommen, som med faste intervaller gennemgår bedriften herunder optimering af fodersammensætningen. Yderligere er der fast dyrelægeaftale.

Opbevaring og håndtering af kemikalier på bedriften sker på forsvarlig vis.

Der tages i videst mulig omfang hensyn til naboer i forbindelse med udspredning af gylle.

Egenkontrollen på ejendommen omfatter følgende punkter:

For at kunne dokumentere at miljøgodkendelsen og lovgivningen overholdes er følgende til rådighed på kommunens forlangende:

- Opgørelse over foderforbrug
- Ajourført beredskabsplan
- CHR-registreringer
- Ajourført liste over apv-mappe
- Registrering af årligt forbrug af el.
- Dokumentation for bortskaffelse af affald
- Logbog til kontrol af flydelaget på den lille gyllebeholder
- Gyllebeholderne er tilmeldt 10 års kontrol
- Årligt udarbejdes "husdyrindberetning"
- Der føres sprøjtejournal
- Alle svin tilses minimum 1 gang dagligt
- Registrering af elforbrug, foderforbrug, forbrug dieselolie samt vandforbrug

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der er stillet vilkår om, at virksomheden for egen regning skal eftervise, at vilkår om nedennævnte punkter er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at vilkårene for de enkelte punkter er overtrådt:

- støj
- lugt

Viborg Kommune vurderer, at kravene til egenkontrol sikrer, at produktionen foregår miljømæssigt forsvarligt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for management og dokumentation:

39. Virksomheden skal føre journal, der skal opbevares i mindst 5 år. Journalen skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende. I journalen registreres følgende:
- Skriftlige aftaler eller forpagtningsaftaler, der sikrer, at der rådes over tilstrækkeligt jord til opfyldelse af harmonireglerne.
 - Dokumentation i form af logbøger, sædskifte- og gødningsplaner, forpagtnings- og overførselsaftaler (af mindst 1 års varighed) samt eventuelt grønt regnskab.

11 SAMLET KONKLUSION

Viborg Kommune vurderer:

- at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet
- at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne
- at de kort- og langsigtede miljøpåvirkninger og den samlede miljøpåvirkning fra husdyrbrugets produktion bliver begrænset til et acceptabelt niveau, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og vilkårene i miljøgodkendelsen overholdes
- at udvidelsen af husdyrbrugets produktion overordnet betraget ikke medfører en øget husdyrproduktion og en øget miljøpåvirkning i kommunen, idet strukturudviklingen går mod færre men større bedrifter
- at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af:
 - nabobeboelser
 - Natura 2000-områder og natur i øvrigt
 - overfladevand
 - nitratfølsomme indvindingsområder
 - landskabelige værdier og værdifulde kulturmiljøer

12 GODKENDELSENS GYLDIGHED, KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRET- NING

12.1 GODKENDELSENS GYLDIGHED

Virksomheden må i henhold til Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, § 12, ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt, herunder med hensyn til affaldsfrembringelsen, på en måde, der indebærer forøget forurening i forhold til det hermed tilladte, før udvidelsen eller ændringerne er godkendt af Viborg Kommune.

Hvis virksomheden ønskes ændret eller udvidet, skal Viborg Kommune i henhold til lovbekendtgørelsen § 12, stk. 3 have meddelelse herom, inden ændringen eller udvidelsen foretages.

Med hensyn til retsbeskyttelse af godkendelsen henvises til Lov om husdyrbrug m.v. § 40.

Tilsynsmyndigheden skal tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 39, hvis:

- der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger for virksomheden,
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker,
- der er fremkommet nye oplysninger om sikkerhedsmæssige forhold på virksomheder, der er omfattet af regler fastsat i medfør af Miljøbeskyttelseslovens § 7 om risikobetonede processer m.v.

Den første regelmæssige revurdering af godkendelsen af virksomheden skal foretages, når der er forløbet 8 år, efter at virksomheden er godkendt første gang. Tilsynsmyndigheden skal herefter tage godkendelsen op til revurdering mindst hvert 10. år og om nødvendigt ændre vilkårene ved påbud efter Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. § 41.

I tilfælde af at afgørelsen påklages, beregnes tidspunktet fra den dato, hvor den endelige afgørelse er meddelt.

Vilkårene kan dog i henhold til Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. § 53, stk. 2, til enhver tid ændres for at forbedre virksomhedens kontrol med egen forurening eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Opmærksomheden henledes på, at denne godkendelse efter Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. ikke fritager virksomheden for de nødvendige tilladelser/anmeldelser i henhold til anden lovgivning.

Viborg Kommune skal som tilsynsmyndighed påse, at denne godkendelse og den øvrige miljølovgivning overholdes. Der skal i henhold til § 71 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. altid være adgang for de personer, der af Viborg Kommune er bemyndiget til at føre tilsyn.

12.2 KLAGEVEJLEDNING OG SØGSMÅL

Godkendelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug § 84 - 87. En eventuel klage skal indgives skriftligt (gerne elektronisk) og stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, men sendes til Viborg Kommune, som umiddelbart efter klagefristens udløb sender klagen videre til Natur- og Miljøklagenævnet, ledsaget af denne afgørelse og det materiale, som er indgået i sagens bedømmelse.

Klagefristen er fire uger fra offentliggørelsen. Offentliggørelsen finder sted den 29. september 2011, hvilket betyder, at en eventuel klage skal være Viborg Kommune i hænde senest den 27. oktober 2011.

Ansøgeren vil ved klagefristens udløb få besked, såfremt der er modtaget klager.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at der indbetales et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klager, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Man modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Viborg Kommune. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. Fristen er 6 måneder fra godkendelsen er meddelt.

Godkendelsen ikke kan udnyttes, hvis der klages over den, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

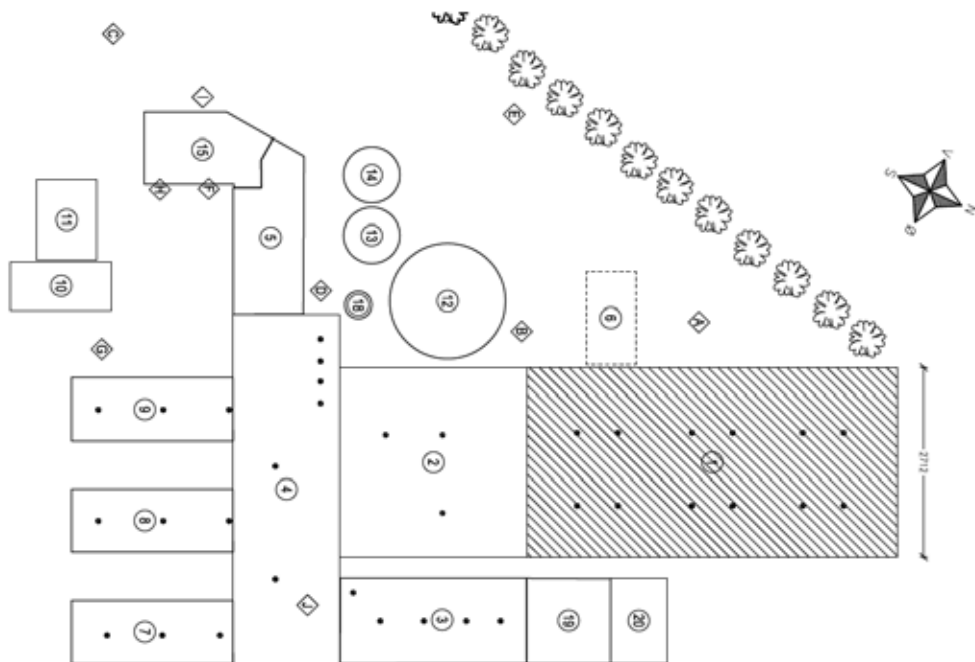
12.3 UNDERRETNING OM GODKENDELSEN

Kopi af godkendelsen er sendt til:

- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1,8270 Højbjerg. (midt@sst.dk)
- Miljøministeriet, Naturstyrelsen Vestjylland, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. (ves@nst.dk)
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia. (mail@dkfisk.dk)
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup. (nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K. (fbr@fbr.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. (dn@dn.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle (post@sportsfiskerforbundet.dk)
- Friluftsrådet Limfjord Syd, (ajj-7600@webspeed.dk)
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N (husdyr@ecocouncil.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140. København V (natur@dof.dk, viborg@dof.dk)
- Naboer

13. BILAG

Bilag 1. Situationsplan med placering af ventilationsafkast.

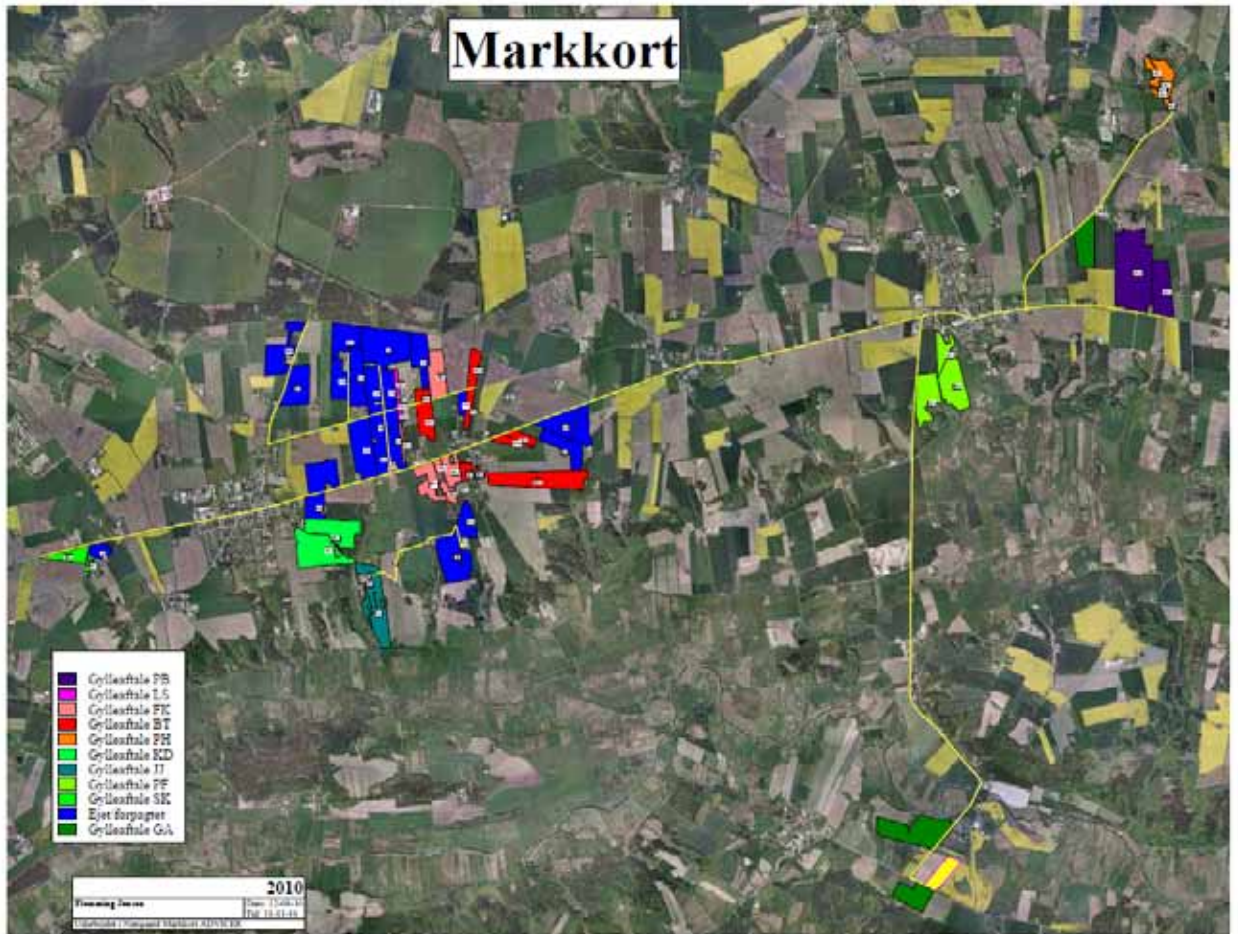

1000644

 <p>GRÅKKJÆR Miljøcenter</p>		<p>Miljøcenter Røndevej 10 8450 Rønde Tlf. +45 7071 4488 Fak. +45 7071 5588 www.graakjaer.dk</p>		<p>Dato : 14.05.10 Skala : 1:500 Sag : Soudal</p>	
<p>Ejgh. : Fremtids Leven Byg. pl. : Østergade 55, 8830 Thise</p>		<p>Kont. : Nina Gamby Mobil : 2485 7356</p>		<p>Enerc. : Verifikationsplan</p>	
<p>Til. : --- Mål : --- Email : ---</p>		<p>Tegner : Poul Larsen Projekt : --- Mål : ---</p>		<p>Sag : 1000644 Tegning : M 0-04-1</p>	

Kontaktperson på denne sag er: Nina Gamby, Mobil: 2485 7356, Mail: ng@graakjaer.dk

Bilag 2. Udbringningsarealer.

Bilag 3. Nitratfølsomt indvindingsområde.

